

*Товариство з обмеженою відповідальністю «КОМПАНІЯ ГЕОНІКС» 07850,
Київська обл., Бучанський р-н, смт Клавдієво-Тарасове, вул. Травнева, 8
Код ЄДРПОУ 39622195 тел: (044) 360-90-48, e-mail:
geonixoffice@gmail.com*

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ С. МОСТИЩЕ
КАЛУСЬКОГО РАЙОНУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

КИЇВ-2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	6
1.1. Зв'язок проекту Генерального плану села із іншими ДДП.....	8
1.2. Забезпечення доступу та врахування думки громадськості та органів виконавчої влади під час розроблення проекту «Внесення змін до генерального плану с. Мостище Калуського району Івано-Франківської області» та здійснення СЕО.....	9
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	10
Місцеположення, рельєф.....	10
Клімат.....	10
Геологічна будова	12
Гідрогеологічні умови	14
Гідрологічні умови.....	14
Корисні копалини.....	15
Питні підземні води представлені родовищами Шевченківським, Підмихайлівським та Лімницьким.....	16
Ґрунтовий покрив.....	16
Інженерно-будівельна оцінка.....	17
Рослинний та тваринний світ. Біорізноманіття.....	17
2.1 Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозовані зміни, якщо генеральний план території не буде затверджено	19
2.1.1. Повітряний басейн	19
2.1.2. Водний басейн	21
2.1.3. Стан ґрунтів та земельних ресурсів	27
2.1.4. Радіаційний стан території	30
2.1.5. Акустичний режим.....	30
2.1.6. Електромагнітне забруднення.....	30
2.1.7. Здоров'я населення.....	30
РОЗДІЛ 3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ	37
РОЗДІЛ 4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ.....	47
РОЗДІЛ 5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ	

РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	52
РОЗДІЛ 6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ, ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	54
РОЗДІЛ 7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	61
РОЗДІЛ 8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ	72
РОЗДІЛ 9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	74
РОЗДІЛ 10. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	78
ДОДАТКИ	81

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ГП – генеральний план
СЕО – стратегічна екологічна оцінка ДДП – документ державного планування КМУ – Кабінет Міністрів України
ІТС – Інтелектуальна транспортна система ОСГ – особисте селянське господарство
ДНВП – Державне науково-виробниче підприємство ДБН – Державні будівельні норми
ДСТУ – Державні стандарти України
КОВА – Київська обласна державна адміністрація
ЮНЕСКО - Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури СЗЗ – санітарно-захисна зона
ЧАЕС – Чорнобильська атомна електростанція ГДК – гранично допустима концентрація
ООН – Організація Об'єднаних Націй ТПВ – тверді побутові відходи
ДСП – державні санітарні правила
ОБРВ – орієнтовно безпечні рівні впливу ЗУ – Закон України
ВКУ – Водний кодекс України ЛЕП – лінія електропередачі
ПЗС – прибережна захисна смуга
ДСанПіН – Державні санітарні правила та норми НПС – навколишнє природне середовище
ВЗ – водоохоронна зона

ВСТУП

Мета стратегічної екологічної оцінки - сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту державного планування виконується згідно вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Даний закон був розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля. Закон був розроблений з метою врегулювання відносин у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування.

Проведення стратегічної екологічної оцінки (далі СЕО) застосовується як системний процес для всебічного оцінювання на етапі планування проекту державного планування, що передбачає розгляд можливих альтернатив, заходів з пом'якшення негативних наслідків та їх інтеграцію до запропонованої містобудівної документації.

Виконання Звіту про стратегічну екологічну оцінку містобудівної документації здійснювались відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та з урахуванням вимог «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», затверджених Міністерством екології та природних ресурсів України.

Проект розроблений авторським колективом у складі:

Директор

Підлісна Н.А.

ГАП

Гуржій Д.П.

РОЗДІЛ 1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Генеральний план (внесення змін до генерального плану) розробляється на підставі Договору №1 від 30.03.2026 р. та Договору № 21 від 7 серпня 2023 року; ПРОТОКОЛ 1 засідання погоджувальної комісії щодо доопрацювання проєкту містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану с.Мостище Калуського району Івано-Франківської області», в тому числі звіту про стратегічну екологічну оцінку від 30.03.2026р., створеної відповідно до наказу управління архітектури та містобудування Калуської міської ради від 20 березня 2026 № 04/01-02.

Генеральний план (далі - ГП) населеного пункту є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, призначеної для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту, що розробляється на виконання статті 17 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності».

ГП (внесення змін до генерального плану) визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації вулично-дорожньої та транспортної мережі, інженерного обладнання, інженерної підготовки та благоустрою, цивільного захисту місцевості та громадян від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження культурної спадщини, а також послідовної реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території.

Послідовність виконання робіт із розробки ГП визначається будівельними нормами, державними стандартами і правилами та завданням на розроблення (внесення змін, оновлення) містобудівної документації, яке складається і затверджується її замовником за погодженням із розробником. Генеральний план населеного пункту розробляється та затверджується в інтересах відповідної територіальної громади з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

В проєкті проведено збір вихідних даних щодо розташування ділянки проєктування, наявності природних, екологічних та інших містобудівних умов і обмежень її освоєння. Проведене ознайомлення з проєктними матеріалами подібних комплексів, наданих інвестором. Надані пропозиції щодо містобудівного освоєння, організації функціонування території, розміщення інженерних споруд, тощо.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» документація державного планування підлягає стратегічній екологічній оцінці в порядку, встановленому Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Стратегічна екологічна оцінка розробляється на підставі рішення Калуської міської ради Калуського району Івано-Франківської області № 2023 від 30 березня 2023 року «Про внесення змін до генерального плану с. Мостище Калуського району Івано-Франківської області». Стратегічна екологічна оцінка розробляється для документу державного планування, а саме для внесення змін до ГП с. Мостище, головною метою якого є обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови й/або іншого використання території населеного пункту, котрий

розробляється та затверджується в інтересах жителів села з урахуванням державних, громадських, а також приватних інтересів.

СЕО здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документу державного планування.

Основні цілі документа державного планування:

- Визначення перспективи територіального розвитку населеного пункту;
- Визначення майбутніх потреб переважних напрямів використання території;
- Розробка ефективної функціонально-планувальної організації територій села з урахуванням існуючих та перспективних планувальних обмежень санітарно-захисних, охоронних, протипожежних зон, прибережних захисних смуг, природоохоронних зон тощо;
- Забезпечення раціонального використання земель для містобудівних потреб та розробка заходів із охорони навколишнього природного середовища;
- Ліквідація недіючих промислово-господарських об'єктів та/або зміна їх функціонального призначення одночасно із забезпеченням екологічно- економічної оптимізації використання їх території шляхом планувального та санітарно-гігієнічного її облаштування (із обов'язковим врахуванням санітарно- захисних зон);
- Підвищення рівня екологічної культури та свідомості населення села із забезпеченням ними раціонального використання та відтворення природних ресурсів (економне використання води, світла, природного газу, заборона використання питних вод для технічних цілей тощо);
- Забезпечення реалізації державної політики у сфері заповідної справи, формування, збереження та використання екологічної мережі;
- Оздоровлення водних акваторій, а саме: розчищення водойм (очистка мілководдя від мулу та рослинності) з подальшим упорядкуванням прибережних захисних смуг, ліквідація вигрібних колодязів та інших потенційних забруднювачів ґрунтів, а отже, і підземних вод;
- Комплексне озеленення території села із подальшим дотриманням оздоровлення зелених насаджень (із врахуванням пило-, газо- та димостійкості рослин);
- Активний розвиток загального благоустрою – підвищення ефективності соціальної та виробничої сфер діяльності місцевого населення;
- Створення каналізації вод поверхневого стоку та очисних споруд;
- Оперативне забезпечення постійного екологічного моніторингу за станом всіх компонентів навколишнього природного середовища.

Даний проєкт генерального плану території виконано відповідно до вимог Земельного Кодексу України, Водного Кодексу України, Законів України «Про основи містобудування», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про Генеральну схему планування території України», «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про автомобільні дороги» щодо класифікації автомобільних доріг загального користування», «Про туризм», «Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів», «Про місцеве самоврядування в Україні», нормативно-правових актів та нормативно- методичних положень Міністерства регіонального розвитку будівництва та житловокомунального господарства України.

При розробленні генерального плану враховуються схеми планування території області та району, стратегії та програми економічного, демографічного, екологічного, соціального розвитку відповідної території, програми розвитку інженерно-транспортної інфраструктури, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, чинна містобудівна документація на місцевому рівні та проектна документація, інформація містобудівного, земельного та інших кадастрів тощо.

1.1. Зв'язок проекту Генерального плану села із іншими ДДП

«Внесення змін до Генерального плану с.Мостище» розроблене у розвиток рішень Генеральної схеми планування території України з врахуванням проектних пропозицій містобудівної документації:

- «Схема планування території Івано-Франківської області» (Київ, інститут «Діпромiсто», 2015 р.);

- «Генеральний план села Мостище» (Івано-Франківськ, філія інституту «Діпромiсто», 2021р.).

«Внесення змін до Генерального плану с.Мостище» розроблено відповідно до:

- Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закону України «Про природно-заповідний фонд України»;
- Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Закону України «Про основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Закон України «Про водовідведення та очищення стічних вод»;
- Закон України «Управління відходами»;
- ДБН Б. 1.1.-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні»;
- ДБН Б.2.2.-12:2019 «Планування та забудова території»;
- ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів»;
- ДБН Б.2.2.-5:2011 «Благоустрій території»;
- ДсанПiН 2.2.2-028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України»;
- ДБН Б 2.2-1:2008 «Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Кладовища, крематорії та колумбарії. Норми проектування»
- Методичних рекомендацій із здійснення СЕО документів державного планування (наказ Міністерства захисту довкілля від 18.10.2023 №705);
- Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року (розпорядження КМ України від 06.12.2017 №932-р);
- «Стратегія розвитку Калуської МТГ на 2022-2030 роки»;
- Програма економічного та соціального розвитку Калуського району;
- «Програма охорони навколишнього природного середовища Івано-Франківської області до 2025 року»;
- «Екологічний паспорт Івано-Франківської області за 2022 рік»;
- Регіональна доповідь «Про стан навколишнього природного середовища за 2022 р»;
- Звіт про СЕО «Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки»;

- Звіт про СЕО «Програми економічного і соціального розвитку Івано-Франківської області на 2024 р»;
- Загальнодержавна цільова соціальна програма «Питна вода України» на 2022-2026 р (№388-р від 28.04.2021р.);
- Енергетична стратегія України до 2035 року;
- Національна стратегія управління відходами до 2030 р (Розпорядження КМУ від 08.11.2017р, №820-р);
- ДБН В.2.5-74:2013р. «Водопостачання. Основні положення проектування»;
- ДБН Б.2.2-75:2013р. «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди» та інші.

В проєкті враховані вихідні дані, що надавались:

- Івано-Франківською обласною державною лікарнею ветеринарної медицини (від 13.09.2023 №01/508);
- Головним управлінням Державної Служби України з надзвичайних ситуацій в Івано-Франківській області (від 20.09.2023р.).

Досягнення сталого розвитку будь-якого населеного пункту відбувається через реалізацію планів та програм, які визначають низку оперативних цілей та реалізують завдання в різних сферах господарської діяльності та життєзабезпечення населення, таких як: соціальна сфера, розвиток економіки, розвиток інженерно-транспортної інфраструктури, охорона навколишнього природного середовища, охорона здоров'я. Генеральний план населеного пункту є головним документом державного планування, що визначає перспективне функціональне використання території. В процесі розроблення містобудівної документації можливо визначити територіальне місцеположення ділянок для досягнення оперативних цілей, визначених на місцевому, регіональному та державному рівнях, реалізація яких потребує наявності земельного ресурсу, з урахуванням комплексу потреб для забезпечення ефективного управління процесами функціонування населеного пункту.

Врахування положень та завдань, визначених у планах та програмах що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях, в певній мірі визначають передумови для прийняття рішень при розробленні проєкту містобудівної документації.

При розробленні містобудівної документації та її стратегічної екологічної оцінки приймалися до уваги регіональні та місцеві програми, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проєктних рішень в містобудівній документації «Внесення змін до генерального плану с. Мостище».

1.2. Забезпечення доступу та врахування думки громадськості та органів виконавчої влади під час розроблення проєкту «Внесення змін до генерального плану с. Мостище Калуського району Івано-Франківської області» та здійснення СЕО

В рамках проведення процедури стратегічної екологічної оцінки проєкту «Внесення змін до генерального плану с. Мостище Калуського району Івано-Франківської області» був розроблений проєкт «Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки». З метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки документу державного планування було опубліковано на веб-ресурсі Калуської міської ради (kalushcity.gov.ua) в період з 19.01.2023 року.

Протягом встановленого періоду громадського обговорення «Заяви про визначення

обсягу стратегічної екологічної оцінки» звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

«Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки» документу державного планування було надіслано органам виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

Природні умови та ресурси Місцезаположення, рельєф.

Село Мостище розташоване у північній частині Калуської міської громади Калуського району Івано-Франківської області. Населений пункт знаходиться за 5 км на захід від м. Калуш та 42 км на південь від обласного центру м. Івано-Франківськ.

Територія с. Мостище межує на півночі з землями с. Верхня; на сході – з землями с. Копанки, а з північно-західної та західної – з м. Калуш. Через територію села Мостище проходить автодорога районного значення С09061, яка відноситься до IV-V технічної категорії.

В структурно-тектонічному відношенні територія Калуського району знаходиться в межах Самбірської зони Передкарпатського прогину. Переважають лінійні розломи, які сформувалися внаслідок насування Складчастих Карпат на прогин. Особливість інженерно-геологічних умов області зумовлює широкий спектр розвитку на її території.

Клімат

Територія села знаходиться на межі двох кліматичних районів: надмірно-зволоженого і надлишково-зволоженого помірно-теплого (Передкарпатське передгір'я) прохолодного, які характеризуються помірно-континентальним кліматом з м'якою зимою і частими відлигами з нестійким сніговим покривом.

Характеристика кліматичних умов, основних метеорологічних показників, необхідних для обґрунтування й прийняття планувальних рішень наведена за даними багаторічних спостережень по метеостанції «Івано-Франківськ, АМСГ» (244 мБС).

Температура повітря: середньорічна + 7,3°C, абсолютний мінімум – 34°C, абсолютний максимум + 37°C.

Розрахункова температура: самої холодної п'ятиденки – 20°C, зимова вентиляційна – 8,7°C.

Опалювальний період: середня температура – 0,1°C, період – 184 доби.

Глибина промерзання ґрунту, см (по МС «Коломия»): середня 39 см, максимальна 83 см.

Тривалість безморозного періоду: середня 155 днів, максимальна 172 днів.

Середньорічна відносна вологість повітря – 79 %.

Атмосферні опади: середньорічна кількість – 603 мм: в т.ч. теплий період – 459 мм, холодний – 144 мм, середньодобовий максимум – 42 мм, спостережний максимум – 93 мм (17.07.1948). Коефіцієнт зволоження, який визначається відношенням місячної кількості опадів до величини можливого випаровування, складає близько 1,1%.

Висота снігового покриву: середньодекадна 16 см, максимальна 38 см.

Кількість днів із стійким сніговим покривом – 79.

Особливі атмосферні явища (прояв днів/рік – середнє число): тумани – 59 днів, заметілі – 7 днів, грози – 30 днів, град – 1,3 днів, пилові бурі – 0,8 днів.

Максимальна швидкість вітру (можлива): 24 м/с - кожний рік, 30-33 м/с - один раз в 5-10 років, 34-35 м/с – один раз в 15-20 років.

Повторюваність напрямків вітру й штилів, % (МС «Івано-Франківськ, АМСГ», 244 мБС):

Період року	Пн	ПнС	С	ПдС	Пд	ПдЗ	З	ПнЗ	Штиль
Теплий період	7,0	2,9	8,6	18,6	3,3	6,6	17,1	36,0	32,6
Холодний період	3,4	1,6	9,6	28,2	3,4	10,8	17,6	25,4	31,6
Рік	5,5	2,3	9,0	22,6	3,3	8,7	17,3	31,6	32,2

На основі комплексного аналізу кліматичних параметрів, які використовуються при плануванні та забудові населених пунктів, та згідно архітектурно-будівельного кліматичного районування території України (ДСТУ Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія») територія віднесена до III А архітектурно-будівельного кліматичного підрайону - Карпатський.

Згідно прогнозів провідних міжнародних наукових центрів з дослідження клімату, протягом наступного століття температура підвищиться на 2-5 градусів за Цельсієм. Такі темпи глобального потепління спричиняють серйозні кліматичні зміни і різні екосистеми опиняться під загрозою зникнення.

Виникає потреба в розробленні та реалізації плану заходів з адаптації до зміни клімату. Адаптація до глобальної зміни клімату – це пристосування у природних чи людських системах як відповідь на фактичні або очікувані кліматичні впливи або їхні наслідки, що дозволяє знизити шкоду та скористатися сприятливими можливостями.

Зміни клімату обумовлені переважно природними причинами, регіонально підсилює використання викопного палива та не ефективного споживання енергії, що виробляється. Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини,

викликають посилення парникового ефекту. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу.

Без вжиття заходів адаптації до змін клімату, передбачається негативний вплив.

Згідно схеми районування України за потенціалом забруднення, територія характеризується високим природнім потенціалом забруднення приземних шарів повітря та відповідно несприятливими умовами розсіювання викидів в атмосфері, що обумовлене частими туманами та штилями.

В цілому, кліматичні умови для планувальної організації території населеного пункту сприятливі. При прийнятті планувальних рішень щодо розміщення ділянок забудови та розвитку промислових зон села враховується існуючий характер вітрового режиму.

Геологічна будова

В геоструктурному відношенні дана територія приурочена до зовнішньої зони Передкарпатського прогину. В геологічній будові приймають участь девонські піщаники, що залягають на глибинах 2000 - 2500 метрів. На них залягають верхнеюрські відклади крейди, поверхня яких дуже сильно розмита. В геологічному розрізі міоценових відкладів зовнішньої зони виділяють наступні світи (знизу догори): стебницька, нижньобалицька, верхньобалицька, богородчанська, тираська, косівська і дашавська. Геологічний розріз села представлений стебницькою, нижньобалицькою і верхньобалицькою світами.

Стебницька світа складена різнобарвними породами (сірими, темно-сірими, червоно-бурими). Серед літологічних різновидів переважають глини, часто розсланцьовані, з прошарками пісковиків та алевролітів і рідкими прошарками гіпсу та ангідриту. Вище по розрізу залягають відклади нижньобалицької світи які складені сірими соленими глинами, глинистими та піщано-глинистими брекчіями, кам'яною сіллю та пластами і лінзами калійних солей.

Верхньобалицька світа складена строкатоколірними (сірими, зеленувато-сірими, червоно-бурими) карбонатними глинами, алевролітами, дрібнозернистими пісковиками з прожилками гіпсу та ангідриту. Серед цих порід іноді зустрічаються прошарки засолених глин та брекчій.

Богородчанська світа представлена мергелями сірого кольору з прошарками пісковиків і туфів дацитового складу.

Тираська світа характеризується гіпсами і ангідритами з прошарками загіпсованих глин.

Косівська світа складена глинами сірого кольору, карбонатними з великою кількістю фауни форамініфер.

Дашавська світа, як і косовська, представлена глинами сірого кольору, розсланцьованими, карбонатними. У глині зрідка зустрічаються малопотужні прошарки пісковиків.

Четвертинні відклади на досліджуваній території розповсюджені повсюдно та представлені алювіальними суглинками, супісками, мулами, глинами та галечниками, що складаються з гальки карпатських пісковиків.

Загальна характеристика геологічної будови проєктованої території має суттєве значення в плані інженерно-будівельного освоєння території. При цьому

головним об'єктом характеристики є четвертинні відклади.

Гідрогеологічні умови

Територія проєктування розташована у межах Передкарпатського артезіанського басейну. У відповідності з геологічною будовою підземні води на території населеного пункту локалізуються в двох водоносних горизонтах.

Один із них (верхній), виявлений в товщі четвертинних суглинків, має лінзоподібний характер, залягає на глибині 0,5 - 2,5 м і живиться лише атмосферними опадами. Вода із нього бактеріально забруднена, вміст нітратів відмічається в воді з перевищенням ГДК в 2 і більше разів. Для питного водопостачання вода не придатна.

Основний водоносний горизонт підземних вод локалізується в товщі гравію, гальки та піску, яка залягає на водопідпірних глинах неогенового періоду. Дебет води в свердловинах складає 0,3-6,1 л/с місцями 20 л/с при пониженні рівня 1,5- 3 м. Живлення відбувається за рахунок атмосферних опадів, інфільтрації річкових вод і підживлення водами горизонтів дочетвертинного періоду.

Гідрологічні умови

Відповідно схеми «Гідрологічного районування України», територія розташована у межах Західної гідрологічної області достатньої водності.

Місцерозташування і геоморфологічні особливості території визначили її гідрологічні умови.

Гідрографічна мережа міста представлена ставками та річками Сівка, Кропивник з притоками Фрумилів та струмок Кривець.

Річка Сівка є правою притокою р. Дністер (басейн Чорного моря). Довжина річки становить 79 км, площа басейну 595 км². Долина у верхній течії V-подібна, а нижче трапецієподібна, симетрична та терасова. Річище помірно звивисте. Заплава двостороння, завширшки від 200 до 300 м. Похил річки 3,8 м/км. Річка бере початок на південь від м. Долина. Тече переважно на схід та північний схід, впадає до р. Дністер. Режим живлення річок змішаний, але з переважанням дощового.

Річка Кропивник є лівою притокою р. Сівки (басейн Дністра). Довжина річки становить 26 км, площа басейну 72,1 км². Долина трапецієподібна та симетрична. Річище помірно звивисте та з перекатами, завширшки 5-8 м. Похил річки 3,1 м/км. Річка бере початок на західній околиці с. Кадобна. Тече переважно на схід та північний схід через хутір кепське і промислову зону м. Калуш. Впадає до р. Сівка на північний схід від с. Довпотова. Має наступні притоки, а саме: притоки Фрумилів, Сапогів (ліві) та Кривець (права).

Річка Фрумилів є лівою притокою р. Кропивник (басейн Дністра). Довжина річки становить 11 км. Найкоротша відстань між витоків і гирлом становить 10,07 км. Коефіцієнт звивистості становить 1,09. Річка формується безіменними струмками. Річка бере початок на південно-східних схилах безіменної гори, біля с. Кадобна. Тече переважно на північний схід попід горою Шинкарською, краєм лісового масиву, а далі - на схід регульованим руслом через поля, черз автошлях та промислову зону м. Калуш і в с. Мостище впадає у р. Кропивник.

Струмок Кривець є правим допливом р. Кропивник. Довжина потоку складає приблизно 4,6 км, а найкоротша відстань між витоків і гирлом сягає 4,3 км. Коефіцієнт звивистості становить 1,07. Даний струмок бере початок у північно-західній частині м. Калуш, на північно-західній стороні від плоскогір'я. Тече переважно на північний схід через південну частину с. Мостище і на південно-західній стороні від

с. Копанки впадає у р. Кропивник (ліва притока р. Сівка).

Відповідно до статті 88 Водного кодексу України, а також згідно п. 14.4 «Охорона водних об'єктів» ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» водоохоронні зони визначаються за спеціально розробленими проектами, прибережні захисні смуги встановлюються за окремими проектами землеустрою.

Корисні копалини

У межах Калуського району є поклади калійних солей, природного газу, цегельно-черепичної сировини, підземної питної та технічної води.

Калуш-Голинське калійне та магнієве родовище розташоване в адміністративних межах Калуського району, 2 км на захід від залізничної станції Калуш та 30 км від залізничної станції Івано-Франківськ. Розробка на Калуш-Голинському родовищі каїнітових та сильвінітових руд почалась з 1867 року, а експлуатація рудника припинилась у 1978 році. Порожнини рудників «Калуш» та «Ново-Голинь», які відробили запаси та припинили експлуатацію заповнили розсолами. Зараз зарезервованими є ділянки "Домброво", "Пійло" та "Кадобна".

Гринівське газове родовище належить до Більче-Волицького нафтогазоносного району Передкарпатської нафтогазоносної області Західного нафтогазоносного регіону України. Розташоване на відстані 5 км від м. Калуш. Приурочене до центральної частини Косівсько-Угерської підзони Більче-Волицької зони. У межах родовища виділяються 3 структурні елементи: Гринівська і Калуська складки та півд.-східна перикліналь Кадобнянської складки. Гринівська складка — брахіантикліналь північно-західного простягання розмірами по ізогіпсі -800 м 15x5-6 м, висота 120 м. Калуська структура — куполовидна складка розмірами по ізогіпсі — 800 м 5x3 м, висота 70 м. Спецдозвіл на видобування газового родовища – №1810 від 25.03.99. Родовище відкрито у 1952 році, постановлено на облік у 1959 р., введено у розробку у 1963 році. Видобуток та втрати з початку розробки складає 1257 млн. м³. Категорія С1+С2 –1257 млн. м³. Категорія С1 – 2597 млн. м³, категорія С2 – 2462 млн. м³. Достовірні запаси даного родовища складають 2557 млн. м³, вірогідні – 40 млн. м³.

Кадобнянське газове родовище належить до Більче-Волицького нафтогазоносного району Передкарпатської нафтогазоносної області Західного нафтогазоносного регіону України. Кадобнянське газове родовище розташоване на відстані 12 км від м. Калуш. Приурочене до центральної частини Косівсько-Угерської підзони Більче-Волицької зони. Кадобнянська структура була виявлена в 1940 р. і являє собою куполовидну ізометричну складку, побудовану сарматськими та баденськими утвореннями. Перший промисловий приплив газу отримано з відкладів нижнього сармату з інтервалу 717-725 м у 1953 р. Поклади пластові або масивно-пластові, літологічно обмежені. Експлуатується з 1955 р. Режим покладів газовий. Категорія С1+С2 –107 млн. м³. Вірогідні запаси – 107 млн. м³.

Войнилівське цегляно-черепичне родовище знаходиться в Калуському районі, в 3 км на південь від смт. Войнилів, в 18 км на північний схід від м. Калуш.

Домбровське цегляно-черепичне родовище знаходиться в 2 км на північний схід від с. Голинь, в 4 км на захід від м. Калуш.

Гравівське цегляно-черепичне родовище знаходиться на західній околиці с. Гравів, 14 км на південний схід від ст. Калуш.

Калуське цегляно-черепичне родовище знаходиться в 1,5 км на схід від с. Підгорки, 4 км на схід від м. Калуш.

Павликівське цегляно-черепичне родовище 0,4 км на схід від с. Павливка, 15 км на північний схід від м. Калуш.

Підмихайлівське цегляно-черепичне родовище в 6 км на південний схід від с. Підмихайло, 8 км на південь від м. Калуш.

Питні підземні води представлені родовищами Шевченківським, Підмихайлівським та Лімницьким.

Ґрунтовий покрив

Ґрунтовий покрив території характеризується відносною однорідністю, що обумовлено обмеженими розмірами даної території і її геоморфологічними особливостями. Ґрунти представлені дерновими підзолистими, переважно оглеєними ґрунтами. Вони сформувались на алювіальних відкладах, мають несприятливі фізичні властивості.

Дерново-підзолисті ґрунти є зональними, що характеризуються різкою диференціацією профілю за елювіально-ілювіальним типом внаслідок розвитку в них дернового та підзолистого ґрунтоутворюючих процесів. Дерново-підзолисті ґрунти формуються під мішаними, переважно сосново-дубовими лісами з густим трав'яним покривом в умовах застійно-промивного водного режиму на водно-льодовикових, моренних та лесовидних відкладах. У їхньому профілі виділяються горизонти: сірий гумусово-елювіальний (потужність 18 – 22 см), білястий елювіальний завтовшки від 2-3 до 20 см, зрідка до 30 см, червоно-бурий ілювіальний, що поступово переходить у материнську породу. За ступенем вираженості підзолистого процесу дерново-підзолисті ґрунти поділяються на слабо-, середньо-, та сильно підзолисті; за водним режимом – на автоморфні (34,1%), поверхнево-оглеєні (7,2%) і ґрунтово-оглеєні (58,7%). Дерново-підзолисті ґрунти мають кислу реакцію ґрунтового розчину, слабо насичені основами, бідні на гумус (0,7-2,0 %) і поживні речовини, характеризуються значною щільністю, високою водопроникністю й низькою ємністю вбирання. Серед них за механічним (гранулометричним) складом переважають супіщані (48%), глинисто-піщані (30 %), легко суглинисті (12 %) і піщані (8 %) різновиди.

Для підвищення їхньої родючості поглиблюють орний шар, здійснюють вапнування ґрунтів та фіто-меліорації, вносять добрива; для оглеєних різновидів застосовують осушувальні меліорації. Бонітет дерново-підзолистих ґрунтів становить 22-41 бал.

Болотні ґрунти формуються в умовах перезволоження поверхневими чи ґрунтовими водами під специфічною вологолюбною рослинністю, внаслідок заростання та за торфування водойм. Профіль болотних ґрунтів характеризується наявністю торфових і оглеєного мінерального горизонтів. Болотні ґрунти низинних боліт займають заплави та давні долини рік, притерасні зниження, днища балок, тощо. Реакція ґрунтового розчину змінюється від слабкислої до нейтральної та лужної, зольність ґрунтів низинних боліт переважно середня та висока. Всі ґрунти низинних боліт поділяються на мінеральні (містять понад 80 % мінеральних речовин) і органогенні. В болотних мінеральних ґрунтах звичайно відсутній суцільний торфовий шар. Мулуватоглейові ґрунти під слаботорфованою деревиною (потужність до 10 см) мають гумусово-глейовий горизонт.

Потужність торфового горизонту в торф'янисто-глейових ґрунтах становить близько 30 см, у торфово-глейових – 30-50 см, у торфових перевищує 50 см. Торфові

грунти поділяються на неглибокі (50 – 100 см), середньо глибокі (100 – 200 см) і глибокі (понад 200 см). Залежно від ступеня розкладу рослинних залишків серед торфових ґрунтів розрізняють слабо- і середньо розкладені, муміфіковані та перегнійні. Ґрунти верхових та перехідних боліт відрізняються дуже кислою та кислою реакцією торфових горизонтів і малою зольністю. Рациональне використання болотних ґрунтів передбачає застосування меліоративних заходів.

Інженерно-будівельна оцінка

Відповідно схеми інженерно-геологічного районування України, с. Мостище розташоване в межах зони підвищеної складності будівельних умов освоєння. Це територія Східно-Карпатської гірсько-складчастої споруди, Прикарпатськокарстової області Калуського району. Отже, на таких ділянках в разі будівельного освоєння необхідно проводити вишукування з метою виявлення ділянок можливих процесів карстоутворення та виконання заходів по їх упередженню.

Ґрунтові води по відношенню до бетонів неагресивні.

В сейсмічному відношенні (ДБН В.1.1-12/2014 «Будівництво у сейсмічних районах України») відповідно карти «А», що застосовується при проектуванні будівель і споруд класу наслідків (відповідальності) СС1 згідно з ДБН В.1.2-14, а також класу наслідків (відповідальності) СС2 - для будівель заввишки до 73,5 м та карти «В», що застосовується при проектуванні будівель і споруд класу наслідків (відповідальності) СС2 згідно з ДБН В.1.2-14 - для будівель заввишки від 73,5 м до 100 м, а так само об'єктів, які належать до потенційно небезпечних, але не ідентифікуються як об'єкти підвищеної небезпеки відповідно до Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки», територія відноситься до 6-бальної сейсмічної зони. Відповідно карти «С», що застосовується при проектуванні будівель і споруд класу наслідків (відповідності) СС3 згідно з ДБН В.1.2-14 необхідно враховувати 7-бальну сейсмічність території. Згідно п. 5.1.3 для об'єктів класу наслідків (відповідальності) СС1, СС2 допускається спрощене визначення сейсмічності майданчика будівництва на основі матеріалів інженерно-геологічних вишукувань згідно з таблицею 5.1, ДБН В.1.1 - 12/2014.

Інженерно-будівельні умови території району ускладнюються наявністю несприятливих інженерно-геологічних процесів і явищ.

На території може спостерігатися підвищене залягання рівня ґрунтових вод, вище 2,5 м, заболочення. Затоплення дощовими водами виникає в результаті відсутності систем дощової каналізації

Рослинний та тваринний світ. Біорізноманіття

Озеленені території села представлені деревними насадженнями вздовж вулиць та доріг і зеленими насадженнями навколо водойм. Так як територія села активно освоюється в господарському відношенні, природний рослинний світ значно змінений.

Санітарний стан лісів у межах Калуської МТГ задовільний. Природна рослинність представлена дубовими, дубово-сосновими, буковими, дубово-грабовими лісами, а також агрофітоценозами на їх місці. Основні представники: дуб звичайний, бук лісовий, ялиця біла, смерека, граб звичайний, у підліску – крушина, ліщина, орляк, квасениця, конвалія, фіалка, барвінок, шипшина, малина.

Заплава річки Сівка представлена справжніми болотними та торф'яними луками

(костриця валіська або типчак, костриця червона, китник лучний, щучник дернистий).

Для села найбільш поширеними інвазійними видами на сьогодні є 3 представника: амброзія полинолиста (*Ambrosia artemissifolia* L.), повитиця польова (*Cuscuta campestris* Junk), борщівник Сосновського (*Heracleum sosnovskyi* Manden).

Поодинокі може зустрічатися нетреба колюча, галінсога дрібноцвітна, щиріця біла, чорнощир нетреболистий. Адвентивні види рослин значно впливають на місцеву флору та фауну. Їхні популяції з кожним роком збільшуються і витісняють місцеві види рослин. Також певні види рослин можуть бути причиною алергічних реакцій.

Серед ссавців на території безпосередньо села Мостище зустрічаються бурозубка звичайна, нетопир малий, вечірниця руда, нічниця водяна, кажан пізній, миша хатня, пацюк сірий, ласка, тхір чорний, куниця кам'яна, здичавілі коти та собаки. Серед птахів на території села найбільш часто зустрічаються лелека білий, голуб сизий здичавілий, горлиця садова, дятел сирійський, ластівка міська, сич хатній, дрізд чорний, зяблик. Серед плазунів – ящірка прудка, вуж звичайний.

Прикладами інвазивних видів тварин для с. Мостище є колорадський жук, сойка, сірий пацюк, чорний щур. Профілактика є найбільш ефективним методом боротьби з проблемою. Необхідно більш ретельно проводити митну перевірку вантажів, підвищувати ефективність карантину, обмежити ввезення інвазійних та генетично-модифікованих видів тварин.

Об'єкти природно-заповідного фонду, їх охоронні зони, режим заповідання, зарезервовані до заповідання цінних територій та екомережа

На території с. Мостище відсутні об'єкти природно-заповідного фонду та об'єкти екологічної мережі. Клопотань щодо резервування цінних до заповідання природних територій та об'єктів в межах с. Мостище не надходило.

Водно-болотні угіддя міжнародного значення, офіційно визнаних Рамсарською конвенцією та перспектива їх розвитку.

Території що входять до переліку водно-болотних угідь міжнародного значення, що охороняються Рамсарською конвенцією в проєктних межах с. Мостище відсутні.

Об'єкти мережі біосферних резерватів ЮНЕСКО.

З листопада 2019 року Україна входить до складу Міжнародної координаційної ради Програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера». Національна мережа біосферних резерватів ЮНЕСКО складається з восьми об'єктів, в тому числі чотирьох транскордонних: двох тристоронніх та двох двосторонніх.

Території, що є частиною біосферних резерватів програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» в проєктних межах села та прилеглих територіях відсутні.

Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

В 1988 році Україна, перебуваючи у складі СРСР, ратифікувала Конвенцію ЮНЕСКО про охорону всесвітньої культурної та природної спадщини. Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та об'єкти-кандидати на включення до списку в межах території, що оцінюється та прилеглих територіях відсутні.

Виділення об'єктів для створення Смарагдової мережі України.

Смарагдова мережа або ж Emerald Network є новітньою системою природоохоронних територій та їх менеджменту, які мають особливу цінність для збереження природних видів флори, фауни та типів оселищ. Значна частка територій Смарагдової мережі створена на основі заповідних об'єктів області або включає землі, які мають природоохоронний статус.

У межах с. Мостище відсутні території, що прийняті до переліку об'єктів для

створення Смарагдової мережі України.

Об'єкти культурної спадщини

Рішенням обласної ради від 24.01.89р. № 9 «Про взяття на державний облік і під охорону пам'яток архітектури області» на території села виділено пам'ятку архітектури та містобудування місцевого значення (Церква Святого Миколая, 1871 р.). Також у центральній частині села, на території середньої школи розташована пам'ятка архітектури «Пам'ятник Т.Г.Шевченко».

2.1 Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозовані зміни, якщо генеральний план території не буде затверджено

У разі не затвердження генерального плану с. Мостище буде відсутня довгострокова стратегія планування та забудови населеного пункту, що може призвести до суттєвого порушення нормативних вимог щодо дотримання санітарних відстаней від конкретних об'єктів.

Порушення дотримання санітарно-захисних зон, зон санітарної охорони джерел водопостачання, охоронних зон в подальшому може призвести до погіршення стану самопочуття та збільшення захворювань серед населення.

2.1.1. Повітряний басейн

За метеорологічними умовами с. Мостище відноситься до територій з підвищеним потенціалом забруднення атмосферного повітря та несприятливими умовами розсіювання промислових викидів (районування України за потенціалом забруднення). Відповідно до регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища, Калуський район, до якого належить с. Мостище, є одним з найбільш забруднених з територій Івано-Франківської області. Обсяги викидів Калуського району становлять 8688,0 т, у тому числі 1360,2 т припадає на діоксид сірки; 1099,0 на діоксид азоту; 2028, 1 на метан; 1062,0 - оксид вуглецю; 2112,0 - неметанових летких органічних сполук.

Основними стаціонарними джерелами забруднення атмосферного повітря в селі були наступні підприємства: Прикарпатська фабрика по вирощуванню свиней (свинокомплекс ТзОВ «Гудвеллі», деревообробне підприємство, ПП

«Євровікна» та Калуська ТЕЦ та ТОВ «КАРПАТНАФТОХІМ» (суміжна територія). Стаціонарні пости спостереження за станом забруднення атмосферного повітря в населеному пункті відсутні.

Основні забруднювачі атмосферного повітря

Назва підприємства	Кількість викидів, тонн		
	2022	2021	Збільшення/зменшення до 2021 року
Філія «Калуська ТЕЦ» (суміжна територія)	1962,238	6781,055	-4818,817
ТОВ «КАРПАТНАФТОХІМ» (суміжна територія)	808,681	1137,883	-329,202
ТОВ «ГУДВЕЛЛІ Україна»	1989,629	1990,423	-0,794

Відповідно до результатів лабораторних досліджень проб атмосферного повітря, відібраних відомчою лабораторією підприємства ТОВ «Карпатнафтохім» на межі санітарно-захисної зони за IV квартал 2023 року щодо перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин, а саме: діоксиду азоту, хлористого водню, оксиду вуглецю, пропілену, етилену, бензолу, ксилолу, вінілу хлористого, перевищень ГДК вищеперелічених речовин – не виявлено. Проби повітря відібрано в 10-ти точках на межі санітарно-захисної зони підприємства.

Звіт про стан атмосферного повітря на межі санітарно - захисної зона (СЗЗ) ТОВ «КАРПАТНАФТОХІМ»

<i>Місце відбору проб</i>	<i>Найменування речовини, яка контролюється</i>	<i>Допустимі концентрації на межі СЗЗ ІГДК (ОБРД), мг/м³</i>	<i>Фактичні заміри, мг/м³</i>
<i>На межі СЗЗ, 200 м на південь від майданчика цеху нейтралізації і очищення промислових стічних вод, с. Мостище.</i>	<i>Водень хлористий</i>	<i>0,2</i>	<i>нижче межі виявлення, менше 0,1 мг/м³</i>
	<i>Сірководень</i>	<i>0,008</i>	<i>нижче межі виявлення, менше 0,004 мг/м³</i>

Головним джерелом забруднювання повітряного басейну населеного пункту виступає транзитний автотранспорт. Найбільша інтенсивність руху відмічається по вулицях Промисловій, Франка, Шевченка, Стуса, Українки та інших.

Транзитний транспорт, який рухається по дорозі спричиняє шум, погіршує екологічний стан села. За останні роки дана проблема навіть погіршилась, що визначається також технічним зносом рухомого складу техніки та сумнівною якістю пального. Серед забруднюючими речовин варто виділити оксиди вуглецю, оксиди азоту, леткі органічні сполуки, пил. Збільшення викидів забруднюючих речовин перш за все зумовлено збільшенням автотранспорту, погіршенням технічного стану автомобільного парку, незадовільною якістю палива, відставанням темпів розвитку вулично-шляхової мережі, труднощами щодо контролю великої кількості автотранспорту як джерела забруднення атмосфери (приватний транспорт, транзит). Емпіричні рівні забруднення в межах зони впливу дороги становлять 0,2 ГДК і не перевищують нормативних величин.

Проектне рішення враховує проблему забруднення повітря. Таким чином, фактор забруднення повітря знаходиться в постійно динамічному стані, залежить від багатьох складових та потребує постійного контролю з боку служб санітарного та екологічного контролю.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект ДДП ГП не буде впроваджений.

За результатами проведеного аналізу можна зробити висновок, що без вжиття заходів ситуація суттєво впливає на повітряне середовище, обумовлюючи ризики для здоров'я місцевого населення. Часткове вирішення проблеми можливе встановленням станції вимірювання рівня забруднення атмосферного повітря. Рекомендується розмістити станцію в центрі населеного пункту. Дані з такої станції будуть постійно оновлюватися в режимі онлайн, кожен житель громади отримає можливість в будь-який момент дізнатися цю інформацію на сайті <https://www.saveecobot.com/>.

2.1.2. Водний басейн

Відповідно схеми «Гідрологічного районування України» с. Мостище розташоване у межах Західної гідрологічної області достатньої водності. Місцерозташування і геоморфологічні особливості території визначили її гідрологічні умови.

В межах населеного пункту в наявності є водні об'єкти, які представлені ставками та річками Сівка, Кропивник з притоками Фрумилів та струмком Кривець.

Джерелом забруднення водотоків на території села є поверхневий стік, який формується на території приватного сектору та виробничих майданчиків. Дощова каналізація у с. Мостище відсутня. Зливові стоки неорганізовано потрапляють вулицями до водних об'єктів. Таким чином, санітарний стан узбережжя водних об'єктів в межах населеного пункту через неорганізовані зливові стоки, неналежного стану утримання територій прибережних захисних смуг є незадовільним.

Лабораторія моніторингу вод Західного регіону Дністровського БУВР здійснює спостереження за станом поверхневих вод, відповідно до вимог Водної Рамкової Директиви ЄС. Метою моніторингу є визначення загальної характеристики поверхневих вод річкового басейну, встановлення основних антропогенних впливів на річковий басейн для розробки заходів щодо досягнення

«доброго хімічного стану» річок. Протягом 2022 року, відповідно до наказу Держводагенства № 5 від 05.01.2022, з метою встановлення хімічного стану масивів поверхневих вод лабораторією проводився державний моніторинг на масивах поверхневих вод річкового басейну Дністра, у тому числі р. Кропивник (12 км с. Мостище). У результаті проведених досліджень були зафіксовані перевищення ЕНЯмах за вмістом кадмію у 1,1-1,4 рази та вмістом ртуті. Отже, враховуючи перевищення екологічних нормативів якості за вмістом пріоритетних забруднюючих речовин із переліку 45+ р. Кропивник та р.Сівка (автодорожній міст, вплив Домбровського кар'єру) віднесено до II класу хімічного стану («недосягнення доброго»).

Також досліджено стан зворотних вод ТОВ «Карпатанафтохім» (суміжна територія) на перевищення граничнодопустимих концентрацій забруднюючих речовин таких речовин: сухий залишок, хлориди, сульфати, азот амонійний, БСК- 5, ХСК, завислі речовини, нафтопродукти, нітрити, нітрати, фосфати, кисень розчинений та рівень рН.

Відповідно до результатів лабораторних досліджень – середні концентрації забруднюючих речовин не перевищують гранично допустимі концентрації забруднюючих речовин.

Стан зворотних вод ТОВ «КАРПАТНАФТОХІМ» по випусках №2, №3, №4 за IV квартал 2023р.

Назва	Забруднюючі речовини (ЗР), що контролюються	Гранично - допустимі концентрації ЗР, мг/дм ³ , згідно Дозволу на спецводокористування № 25/ІФ/49д-20 від 20.05.2020р.	Середні концентрації ЗР, мг/дм ³
Випуск № 4 в р. Фурнилів	<i>pH</i>	6,5-8,5	Немає стоків
	Сухий залишок	198,9	
	Хлориди	79	
	Сульфати	59,5	
	Азот амонійний	0,4	
	БСК-5	2,96	
	ХСК	55	
	Завислі речовини	3	
Нафтопродукти	Феноли	0,01	
	Нітрити	0,08	
	Нітрати	14,98	
	Фосфати	2,9	
	Кисень розчинений	не менше 4	

Щодо радіаційного стану поверхневих вод, то Порядком здійснення державного моніторингу вод, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 758, не передбачено проведення радіологічних досліджень масивів поверхневих вод.

Існує водопостачання. У с. Мостище відсутня централізована система водопостачання. Для забезпечення водопостачання споживачів житлового сектору села та громадської забудови використовуються шахтні колодязі, розташовані на території садибних ділянок, а також біля деяких громадських споруд. Місцева школа має власну свердловину на своїй території.

Проектні рішення. Питомі показники водоспоживання прийняті за Державними будівельними нормами містобудування ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди», ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід і каналізація». Для забезпечення водопостачанням споживачів села Мостище, проектом передбачається влаштування централізованої системи водопостачання з будівництвом артезіанських свердловин із водонапірними вежами та прокладанням водопровідних мереж. Водопостачання споживачів, розташованих на тупикових ділянках водопроводу, мають бути забезпечені водопостачанням з дотриманням вимог п. 12.5 ДБН В.2.5-74:2013. Передбачається влаштування об'єднаної кільцевої системи на господарсько-побутові та протипожежні потреби. При цьому передбачається 100% забезпечення споживачів централізованим водопостачанням Джерелом господарсько-питного водопостачання села на перспективний період пропонується прийняти окремі підземні водоносні горизонти, які будуть експлуатуватися артезіанськими свердловинами. Проект передбачає будівництво нових артезіанських свердловин та

водонапірних веж. Навколо кожної артезіанської свердловини пропонується передбачити зони санітарної охорони першого, другого та третього поясів (відповідно до вимог ДБН В.2.5-74:2013 розділ 15). Зони першого поясу радіусом 30 м пропонується огороджувати парканом з металевої сітки висотою 2,0 м, а також смугою зелених насаджень (ДБН В.2.5-74:2013 пункт 17.1.4, а також ДБН 441-72). Проектом пропонується передбачити заходи для захисту територій першого поясу від затоплення дощовими та повеневими водами (вертикальне планування та інше). Межі другого та третього поясів санітарної охорони пропонується встановлювати розрахунками на подальших стадіях проектування, виходячи з санітарних і гідрологічних умов. Забезпечення населення села доброякісною питною водою залишається однією з першочергових завдань. Якість води, що подається населенню згідно моніторингу, який здійснює Держпродспоживслужба району повинен відповідати вимогам ДержСанПіну 2.2.4.171- 10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

На території села передбачається розташування протипожежних резервуарів води об'ємом достатнім для зберігання регульовального, протипожежного та інших запасів води. З резервуарів передбачається забирання води пожежними машинами або мотопомпою. Поливання присадибних ділянок передбачається здійснювати від окремо розташованих на ділянках шахтних колодязів. Трасування мереж поливального водопроводу, їх гідравлічні розрахунки, пропонується здійснювати на наступних стадіях проектування (стадії «Проект» і

«Робоча документація»). У зв'язку зі складністю прогнозування виробництва промислової та сільськогосподарської продукції, об'єми водоспоживання і водовідведення сільськогосподарських та промислових підприємств не проводяться і підлягають уточненню при виконанні проектів розвитку їх територій. Обсяги води на господарсько-питне водопостачання с. Мостище розраховані відповідно до пункту 11.1.1 ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», а також до додатку А ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід та каналізація».

Остаточні рішення щодо забезпечення водопостачанням с. Мостище, уточнені розрахунки об'ємів господарсько-побутового водопостачання, гідравлічні розрахунки мереж і споруд водопроводу пропонується виконувати (уточнювати) на подальших стадіях проектування (стадії «Проект» і «Робоча документація»).

Існуюче водовідведення. На території с. Мостище відсутня система централізованого каналізування. Населення житлової та громадської забудови користуються дворовими вбиральнями, більшість яких мають поглинаючі вигрібні ями.

Проектні рішення. Питомі показники водоспоживання і водовідведення прийняті за Державними будівельними нормами містобудування ДБН Б.2.2- 12:2019 «Планування та забудова територій» та ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди», ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід и каналізація». Проектом передбачається здійснювати відведення стічних вод централізованою системою каналізації на проектні локальні каналізаційні очисні споруди закритого типу та КОС з урахуванням розрахункового обсягу надходження стічних вод 16,70 тис.м.кв на добу. До кінця розрахункового періоду проекту передбачається повне охоплення забудови села централізованою системою каналізації. Остаточний вибір технології очищення та уточнення розрахункових показників вирішується на наступних стадіях проектування, при розробці спеціалізованих проектів, з

урахуванням рішень даного проекту, детального аналізу умов, вихідних даних для проектування.

Існуюча дощова каналізація. В селі відсутнє централізоване відведення та очищення дощових та снігових вод.

Проектні рішення. Генеральним планом розроблено принципову (базову) схему організації відведення та очищення поверхневих стоків. Розроблена схема дощової каналізації підтверджує можливість здійснення планувального вирішення території, потребує уточнення і береться за основу на наступних стадіях проектування. У відповідності з пунктом 5.2.2 ДСТУ-Н Б В.2.5-61:2012, відведення дощових і талих вод, а також надлишкових вод від поливання з території благоустрою і доріг, пропонується здійснювати за допомогою системи поверхневого водовідведення змішаного типу з використанням лотків проїжджої частини, канав, каналізаційних мережах поверхневого водовідведення, та згідно пунктом 5.8 ДБН В.2.5-75:2013 з відведенням найбільш забрудненої частини стоку на очисні споруди дощової каналізації, що проєктуються. Проєктом передбачене влаштування окремих локальних очисних споруд, які мають бути виконані за окремими індивідуальним проєктами. Зі знижених ділянок території поверхневі води, які збираються самопливною мережею дощової каналізації, направляються на очисні споруди за допомогою насосних станцій і напірної мережі дощової каналізації. Очищені та умовно чисті води від очисних споруд пропонується скидати в річку Кропивник, Фрумилів та струмок Кривець. Пропоноване місце випуску поверхневого стоку зазначене на схемі інженерної підготовки та захисту території. Розмір санітарно-захисної зони очисних споруд визначається розрахунковим методом за індивідуальним проєктом. Умови та місця випуску поверхневого стоку у водні об'єкти, у тому числі облаштування аварійних випусків, слід приймати відповідно до правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами та вимог чинного законодавства. Пропозиції щодо розташування, продуктивності очисних споруд, умов та місць випуску поверхневого стоку у водні об'єкти уточнюються на подальших стадіях проектування відповідно до технічних умов експлуатуючих організацій та гідравлічних розрахунків розроблених проєктів. Дощові і талі води з територій виробничих підприємств, якщо вони містять специфічні, рекомендується піддавати очистці за допомогою очисних споруд дощової каналізації, яку проводять підприємства за власний рахунок.

Також проєктовані каналізаційні очисні споруди (КОС) повинні забезпечувати досягнення нормативних показників очищення стічних вод, відновлення якості води, її природних властивостей та біологічної активності, а також можливість подальшого безпечного використання очищених стічних вод або їх скидання.

З урахуванням розрахункового обсягу надходження стічних вод (16,70 тис. м³/добу), необхідності забезпечення стабільної якості очищення, надійності експлуатації та можливості поетапного розвитку систем водовідведення рекомендується застосування каналізаційних очисних споруд класичного типу з глибоким біологічним очищенням стічних вод.

Орієнтовна площа земельної ділянки для розміщення каналізаційних очисних споруд становить 5,0 га. Розмір нормативної санітарно-захисної зони від КОС – 210 м.

Для підвищення ефективності очищення стічних вод та скорочення площі, необхідної для розміщення споруд, доцільним є застосування сучасних технологічних

рішень, зокрема аеротенків подовженої аерації, SBR-реакторів, а також мембранних технологій на окремих стадіях очищення.

У поливальний період року, очищені та знезаражені стічні води можливо використовувати для зрошення зелених насаджень, з урахуванням виконання вимог передбачених у висновку Інституту гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеєва № 21/4191 від 5.11.02. Для партерних газонів та квітників система зрошення – внутрішньо - ґрунтова, для садових газонів з посадками дерев та чагарників допускається поверхневий спосіб поливання з розташуванням зрошувачів на висоті декілька сантиметрів від поверхні землі. Зрошення насаджень у першому поясі зони санітарної охорони джерел питного водопостачання і поливання покриттів проїздів та майданчиків – тільки водою із госппитного водопроводу.

У складі цього проекту виконуються укрупнені розрахунки сумарних добових обсягів стічних вод з урахуванням 100-відсоткового охоплення проектною кількістю споживачів централізованою системою водовідведення.

Остаточне визначення місця розташування каналізаційних очисних споруд, вибір технології очищення та уточнення розрахункових показників здійснюються на наступних стадіях проектування під час розроблення спеціалізованих проектів з урахуванням результатів інженерних вишукувань, місцевих природних умов та вихідних даних на проектування.

Площа земельної ділянки для розміщення КОС та розмір нормативної санітарно-захисної зони підлягають уточненню на стадії розроблення проекту будівництва залежно від обраної технології очищення та конструктивних рішень. Остаточний вибір варіанта належить до компетенції місцевих виконавчих органів.

Обов'язковими умовами розміщення каналізаційних очисних споруд є:

- застосування сертифікованих технологій та обладнання очищення;
- забезпечення глибокого очищення та знезараження стічних вод;
- дотримання вимог щодо нормативної санітарно-захисної зони.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проєкт генерального плану не буде затверджений.

Якість поверхневих та підземних вод. При відсутності якісного очищення стічних вод від підприємств, автомобільних доріг, житлових територій буде відбуватися подальше забруднення поверхневих та підземних вод. Необхідна кооперація інженерних рішень в с. Мостище з інженерними рішеннями, передбаченими у м. Калуш щодо Домбровського кар'єру, оскільки можливе інтенсивне потрапляння розсолів у річку Сівка. Відсутність системи збору дощових вод та відсутність локальних очисних споруд у місцях їх випуску, відсутність централізованого водозабезпечення та централізованої каналізації спричинятиме і надалі негативний вплив на якість поверхневих та підземних вод. Без визначення межі прибережної захисної смуги річки Сівка, Кропивник, Фрумилів та інших водотоків можлива незаконна господарська діяльність, будівництво, розвиток небезпечних геологічних процесів, зведення нанівець біорізноманіття, порушення природної гідроекосистеми та збільшення рівня забруднення поверхневих вод, що в кінцевому випадку буде позначатися на здоров'ї мешканців села Мостище

Водопостачання. Наявність колодязів частково вирішує проблему водопостачання у приватному секторі с. Мостище, однак, тут варто зазначити, що при відсутності інженерних рішень щодо централізованої системи каналізації існує

загроза погіршення якості підземних вод через інфільтрацію забруднених вод з вигрібних ям. Подальше користування водою із шахтних колодязів без будівництва розвинутої мережі централізованого водопостачання залишатиме серйозні ризики для здоров'я населення через користування водою невідповідної якості.

Водовідведення. На даний час побутова каналізація у с. Мостище відсутня, місцеві мешканці використовують вигрібні ями. При продовженні функціонування у с. Мостище вигрібних ям буде відбуватися подальше забруднення ґрунтів та підземних вод біологічними відходами. Так як у селі основним видом забезпечення населення питною водою є підземні водоносні горизонти, забруднення підземних вод токсичними речовинами може спровокувати різноманітні захворювання людей і, взагалі, позбавити населення джерел чистої питної води. Біологічні відходи, накопичуючись у ґрунтах, сприяють їх активному забрудненню, слугують причиною скорочення цінних сільськогосподарських угідь. Сільськогосподарська продукція здатна акумулювати токсичні речовини через підземні води та ґрунти і, відповідно, потрапляти до організму людини з їжею.

Дощова каналізація. При відсутності дощової каналізації буде відбуватися підтоплення населеного пункту, погіршення анафелогенної обстановки, активізація небезпечних екзогенних геологічних процесів. Також неочищена дощова вода буде стікати у поверхневі та підземні води населеного пункту, що зумовить ще більше їх забруднення, яке буде негативно впливати і на здоров'я місцевого населення.

Отже, оцінюючи нинішню ситуації можна дійти до висновку, що не вживаючи заходів для зменшення техногенного навантаження на водні екосистеми, то погіршення стану якості води буде відбуватися інтенсивними темпами. Від стану водойм на пряму залежить стан здоров'я населення та екологічна безпека на території с. Мостище.

Рослинний та тваринний світ, природно-заповідний фонд, екологічна мережа

Лісові насадження знаходяться за межами населеного пункту та відносяться до категорії земель – лісогосподарська частина лісів зелених зон. Санітарний стан лісів задовільний. Об'єктів природно-заповідного фонду на території Мостиської сільської ради немає.

Так, як територія села активно освоюється в господарському відношенні, природний рослинний світ значно змінений.

Заплава річки Кропивни та р.Сівка можуть бути представлені справжніми болотними та торф'яними луками (костриця валіська або типчак, костриця червона, китник лучний, щучник дернистий).

На території с. Мостище відсутні об'єкти природно-заповідного фонду та об'єкти екологічної мережі.

Для збереження біорізноманіття, розширення на території с. Мостище необхідно:

- 1) Зробити перелік порушених екосистем села та розробити заходи щодо їх відновлення;
- 2) Максимальне збереження природних екосистем при будівництві та інших видах господарської діяльності;
- 3) Впровадження заходів та постійного контролю щодо дотримання режиму господарської діяльності в водоохоронній зоні та прибережній захисній смузі р. Сівка, Кропивник, Фрумилів, струмка Кривець відповідно вимог ст. 60, 61

Земельного кодексу України та ст. 88, 89 Водного кодексу України;

4) Збільшення площі лісових насаджень та загального озеленення території села, захист лісів від пожеж та боротьба з ними, збільшення площі захисних лісосмуг;

5) Збереження середовища існування та умов розмноження тварин, забезпечення недоторканості ділянок, що ставлять особливу цінність для збереження тваринного світу під час здійснення будь-якого виду господарської діяльності, відповідно до статті 39 Закону України «Про тваринний світ»;

6) Збереження умов місцезростання об'єктів рослинного світу під час здійснення будь-якого виду господарської діяльності відповідно до статті 27 Закону України «Про рослинний світ».

7) Запровадження обов'язкової стерилізації, лікування безпритульних тварин та належного їх утримання у спеціальних притулках.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проєкт генерального плану не буде затверджений.

Якщо не будуть затверджені рішення генплану, біорізноманіття території села Мостище скоріш за все залишиться на сталому рівні або буде продовжуватися спад чисельності різних видів флори та фауни через відсутність заходів по покращенню загального стану навколишнього природного середовища.

2.1.3. Стан ґрунтів та земельних ресурсів

Значний внесок у забруднення ґрунтового покриву припадає на зони (векторні) впливу діяльності автотранспорту, де може фіксуватися перевищення ГДК по вмісту важких металів.

Земельні ресурси зазнають негативного впливу від накопичень побутових відходів, значна частина яких могла б знайти застосування як вторинна сировина. На території с. Мостище видалення та знешкодження твердих побутових відходів відбувається частково безпосередньо на території присадибних ділянок, що знаходяться у власності мешканців села, а також ще за графіком виконавцем послуг з вивезення побутових відходів.

Відповідно до рішення виконавчого комітету Калуської міської ради від 17.03.2021 року №81, виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на території Калуської міської територіальної громади визначено ТзОВ «Еко- Прикарпаття» строком на 5 років.

КП "Екоресурс" здійснює складування та захоронення побутових відходів на полігоні ТПВ, який знаходиться в лісовому масиві в районі Височанка-Залісся у північно-східній околиці міста Калуш. Полігон ТПВ обслуговує Калуську міську територіальну громаду. Нормативна санітарно-захисна зона від полігону 500 м – витримується. Віддаленість від населеного пункту - 1,35 км від м. Калуша (м/н Підгірки, лікарня ТМО), 1,5 км від с.Студінки. Віддаленість від водотоків і водойм: 0,75 км до потічка, 2,15 км до р. Млинівка, 2,2 км до р.Сівка, 3,5 км до р. Лімниця. Віддаленість до водозабірних споруд - 4,65 км (розташовані на р. Лімниця).

Для захоронення відходів виділена земельна ділянка площею 7,999 га, що знаходяться в східній частині міста Калуша Івано-Франківської області, в урочищі Височанка – Залісся. Під першу чергу захоронення ТПВ виділена ділянка площею 4,12 га; рекультивованої ділянки - 3,0 га, в т. ч. під складування відходів – 2,461 га; під господарську зону – 0,41 га; під'їзна дорога до КНС, насосна станція КНС та інші-0,71 га. Решта території – 3,88 га – під II чергу складування ТПВ.

Земельну ділянку, на якій розташований Полігон ТПВ надано у постійне користування Комунальному підприємству "Екоресурс", згідно рішення Калуської міської ради № 697 від 29.07.2021 р.

З 2021 р. захоронення відходів на I черзі полігону припинено. З метою впровадження системи поводження з твердими побутовими відходами в м. Калущі, згідно рішення Калуської міської ради було створено Комунальне підприємство "Екоресурс", якому і був переданий Полігон ТПВ (Рішення Калуської міської ради № 210 від 25.09.2019р.). Акт передачі від 09.06.2021 року.

Захоронення побутових відходів на розширеній ділянці полігону КП "Екоресурс" розпочало з 05.07.2021р.

За II півріччя 2021 року КП "Екоресурс" на розширеній ділянці полігону ТПВ проведено захоронення побутових відходів в кількості 71611,519 м³ (13462,968 т).

За 2022 рік КП "Екоресурс" на полігоні захоронено – 121208,969 м³ (22787,286 т). Щоденно полігон ТПВ приймає, в середньому 280 – 340 м³(40 – 50 т).

Згідно робочого проекту "Будівництво споруд для збору та складування побутових, сільськогосподарських, промислових відходів для м. Калущ. Розширення існуючого полігону", розробленої "НДІ проєкт реконструкція", розрахунковий термін експлуатації розширеної ділянки полігону становить 7 років.

Згідно екологічних вимог, на підприємстві розробляється та затверджується директором щорічний план організації робіт із захоронення побутових відходів на полігоні ТПВ.

Складування та захоронення побутових відходів на полігоні відбувається відповідно даного щорічного плану, а також з дотриманням технологічної схеми захоронення ТПВ та правил експлуатації полігону.

За період експлуатації розширеної ділянки полігону КП "Екоресурс" викопано 3 (три) чеки для складування відходів. 2021 рік – 1 (один) чек, 2022 рік – 2 (два) чеки.

Полігон має контрольно-пропускний пункт, під'їзну дорогу з твердим покриттям, побутове приміщення, господарську зону, огорожу по периметру, існують глинисті донний захисний екран та бортові ізоляційні екрани, є дренажна система для відводу фільтрату.

Відповідно до екологічних та санітарних вимог, при в'їзді на полігон, необхідно влаштувати контрольно-дезинфікуючу зону (дезбар'єр).

Збір фільтрату проводиться дренажною системою полігону ТПВ з подальшим відкачуванням насосом у напірний каналізаційний колектор.

В 2022 році КП "Екоресурс" до полігону підведено інтернет. Здійснено роботи по розчистці території від дерев та чагарників. Також проведено роботи по очистці нагірної канами навколо полігону ТПВ від сміття, опалого листя та сухих гілок.

На полігоні проводяться роботи з ущільнення та пересипання відходів шаром ґрунту (відповідно до технологічних вимог). Ущільнення відходів здійснюється за допомогою катка ущільнювача (компактора) та бульдозера.

Укладання відходів проводиться товщиною 0,3 м. після багаторазового проходження катка ущільнювача по відсипаному шару відбувається грубе дроблення та ущільнення відходів. Після досягнення висоти 2,0 м, відходи перекриваються шаром ґрунту 0,25 м (ізолюючий шар) і ущільнюються.

Спостереження за станом ґрунтових вод здійснюється за допомогою спостережних свердловин. Також проводиться моніторинг впливу полігону на

навколишнє середовище, а саме контроль стану ґрунтів та контроль стану атмосферного повітря. Спостереження здійснюється Калуською міськрайонною філією Державної установи «Івано-Франківський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України», шляхом взяття проб на полігоні, з періодичністю 4 (чотири) рази на рік.

На даний час виготовлена проєктна документація по рекультивації I черги полігону. Експертизу проєктної документації проведено та отримано позитивний висновок.

Даним робочим проєктом передбачені технологічні стадії рекультивації (нове будівництво) відпрацьованої першої черги існуючого полігону ТПВ в урочищі Височанка – Залісся в місті Калуш Івано-Франківської області.

З 1 січня 2018 року Україна зобов'язалася сортувати сміття, згідно ст. 32 Закону України "Про відходи" (зараз Закон України «Про управління відходами»). В рамках виконання даної статті закону, покращення екологічного стану, зменшення шкідливого впливу на довкілля та здоров'я людини на теренах Калущини, КП "Екоресурс" вивчає досвід зарубіжних країн та передових в цій сфері підприємств України по роздільному збиранню, сортуванню та повторному використанню (рециклінгу) побутових відходів. Рециклінгу передують роздільне збирання, або сортування побутових відходів. Слід зазначити, що якість сортування значною мірою залежить від загальної культури і дисциплінованості населення. Після сортування вилучені компоненти переробляють, виготовляючи товарний продукт.

Виконання Закону України "Про управління відходами" можливе після будівництва в м. Калуші сміттесортувального комплексу.

Будівництво сміттесортувального комплексу дозволить зменшити попадання на полігон ТПВ ресурсоцінних компонентів, що в свою чергу значно продовжить термін дії полігону та позитивно відобразиться на екологічному стані довкілля в цілому.

Для вирішення питання поводження з твердими побутовими відходами у населеному пункті у подальшому необхідна розробка спеціалізованої схеми санітарного очищення з уточненням першочергових та перспективних заходів, поліпшення екологічного та санітарного стану території, скорочення об'ємів ТПВ, тощо.

Окрім того, на території населеного пункту, що проєктується, розміщене кладовище традиційного поховання, яке також виступає потенційним джерелом забруднення ґрунтів. Санітарно-захисна зона від території кладовища до житлових і громадських будівель повинна бути не меншою 300 м. При цьому, мають виконуватись вимоги ДСанПіН 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України».

На території населеного пункту відсутні місця поховання трупів тварин (худобо могильники) інфекційного та неінфекційного характеру (за даними Івано-Франківської обласної державної лікарні ветеринарної медицини №01/508 від 13.09.2023р.).

Нераціональні методи ведення сільського господарства зменшують запаси органічної речовини ґрунтів, підриваючи їх здатність до розкладання органічних забруднювачів. Це збільшує ризик потрапляння забруднюючих речовин в навколишнє середовище. Інтенсивне рослинництво виснажує ґрунти, що ставить під загрозу можливість підтримки виробництва на цих територіях в майбутньому. Тому

стійкість методів сільськогосподарського виробництва стала необхідною умовою до уникнення деградації ґрунтів та забезпечення глобальної продовольчої безпеки нинішнього і майбутніх поколінь.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проєкт ДДП ГП не буде впроваджений.

Впливи на земельні ресурси є комплексними, залежать від багатьох антропогенних та природних чинників. Не виконуючи рекомендацій, які покладаються на кращий світовий досвід та законодавство, буде неможливо уникнути негативних наслідків для земельних ресурсів населеного пункту та за його межами.

Накопичення обсягів відходів на звалищах без належного їх утримання у місцях видалення відходів, відсутність дієвої системи видалення вторинних ресурсів та сучасного підприємства з сортування ТПВ, утворення стихійних смітників створює ризики негативного впливу на здоров'я населення. Розвиток системи поводження з відходами є одним з пріоритетних завдань органів у сфері охорони навколишнього природного середовища. В згаданій сфері розроблені програми державного та місцевого рівня. Очікується, що їх реалізація забезпечить досягнення екологічних стандартів у сфері поводження з відходами на місцевому рівні.

При відсутності запровадження системи ефективного збирання та сортування відходів, їх транспортування до сміттепереробних підприємств, очікується погіршення стану навколишнього природного середовища села Мостище, збільшення об'єму несанкціонованих відходів у населеному пункті. Все це у кінцевому випадку негативно позначиться на якісному стані повітря, поверхневих, підземних вод, ґрунтів та здоров'ї людини.

2.1.4. Радіаційний стан території

Відповідно до постанови КМ України № 106 від 23.07.1991 р і № 600 від 29.01.994. с. Мостище не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС. Дозиметричний паспорт населеного пункту не розроблявся. Природна радіоактивність не перевищує допустимі норми, згідно БДУ-91. Радіаційний фон на території Івано-Франківської області вимірювався Івано-Франківським обласним центром гідрометеорології.

*Забруднення території техногенними та техногенно-підсиленими джерелами природного походження**

Назва адміністративнотериторіальної одиниці (район)	Радіаційний фон мкР/год.	Питома активність забруднюючих радіонуклідів, Бк/кг земель	
		Цезій-137 (техногенний)	Стронцій-90 (техногенний)
Калуський район	10	27,90	2,38

Виходу району не зареєстровано. Відповідно планувальні обмеження щодо радіаційних показників середовища відсутні.

2.1.5. Акустичний режим

Основними джерелами шуму є вулична мережа з підвищеною інтенсивністю транспортних потоків.

Всі зовнішні джерела акустичного забруднення необхідно розміщувати на відстанях від сельбищної території, обґрунтованих спеціальними акустичними

розрахунками, які розробляються за методиками, узгодженими Міністерством охорони здоров'я України (ДСП 173-96, п.8.44). Джерела шумового забруднення, такі, як виробничі об'єкти та трансформаторна підстанція, мають локальний вплив, що, як правило, не виходить за межі санітарно-захисної або охоронної зони об'єктів.

Система організації руху та реконструкція вуличної мережі, з визначенням червоних ліній, спрямована на вирішення транспортної проблеми. Для захисту від шуму і загазованості вздовж дороги передбачається смуги зелених насаджень.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проєкт генерального плану не буде затверджений.

Якщо не буде виконана реконструкція автомобільних доріг, перехресть, ремонт автодоріг та далі рівень акустичного дискомфорту від автодоріг залишиться сталим, що буде негативно позначатися на здоров'ї мешканців с. Мостище.

2.1.6. Електромагнітне забруднення

Джерелами електромагнітного випромінювання на території села є базові станції мобільного зв'язку, трансформаторні підстанції, ЛЕП. Електропостачання населеного пункту здійснюється від ПС ГПП-2 Калуш 220/110/35кВ. В межах території с. Мостище сформовані коридори повітряних ліній електропередачі напругою 220; 110; 35; 10 та 0,4 кВ із охоронними зонами 25,20,15,10 та 2 метри відповідно (Постанова КМУ від 27.12.2022 р., № 1455 «Про затвердження Правил охорони електричних мереж»). Охоронна зона для трансформаторних підстанцій становить 3 м від огорожі.

Санітарна захисна зона для ЛЕП та трансформаторних підстанцій напругою менше 220 кВ не встановлюється.

Дані обмеження відносяться до постійного фактора присутності. Проектне рішення дану ситуацію враховує.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проєкт генерального плану не буде затверджений.

Охоронні зони об'єктів електромагнітного випромінювання є витриманими, тому, якщо проєкт генерального плану не буде затверджений, негативного фізичного впливу на довкілля та здоров'я людини не передбачається.

2.1.7. Здоров'я населення

Наразі значну екологічну проблему для с. Мостище становить функціонування кладовища, та відсутність центрального водопостачання і водовідведення, санітарної очистки, що справляє негативний вплив як на стан якості навколишнього середовища, так і на стан здоров'я громадян. Стан здоров'я населення можна вважати важливим інтегральним показником медико-демографічного й соціально-економічного благополуччя держави в цілому, а також її окремих територій. Отже, здоров'я населення - це не лише медична проблема, а й соціальна, що віддзеркалює соціально-економічний стан, культурно-освітній рівень і рівень благополуччя населення, ступінь розвитку системи охорони здоров'я.

Смертність населення по Калуському району за 2020 рік

Найменування класів і окремих хвороб	м.Калуш	Калуський район
Усі хвороби	807	1620
у тому числі Деякі інфекційні та паразитарні хвороби	4	5
Новоутворення	115	204
Хвороби крові, кровотворних органів і окремі порушення із залученням імунного механізму	1	1
Хвороби ендокринної системи, розлади харчування, порушення обміну речовин	1	4
цукровий діабет	1	4
Хвороби нервової системи	1	4
Хвороби системи кровообігу	489	1112
хронічні ревматичні хвороби серця	3	4
ішемічна хвороба серця	386	965
в тому числі з гіпертонічною хворобою	224	480
гострий та повторний інфаркт міокарда	5	10
інші форми гострої ішемічної хвороби серця	6	7

Найменування класів і окремих хвороб	м.Калуш	Калуський район
інші хвороби серця	31	35
цереброваскулярні хвороби	59	95
з них з гіпертонічною хворобою	48	70
інсульти (усі форми)	59	90
з них з гіпертонією	48	70
Хвороби органів дихання	103	152
пневмонії	6	7
COVID 19	88	129
інші хронічні обструктивні хвороби легень	6	12
Хвороби органів травлення	37	65
виразка шлунка та 12-палої кишки	1	3
інші хвороби кишечника та очеревини	3	6
цирози печінки	24	43
хвороби підшлункової залози	9	13
Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	2	4
Хвороби сечостатевої системи	3	4
Окремі стани, що виникають у перинатальному періоді	4	5

Найменування класів і окремих хвороб	м.Калуш	Калуський район
Уроджені аномалії (вади розвитку), деформації і хромосомні порушення	1	3
Симптоми, ознаки та відхилення від норми, що виявлені під час лабораторних та клінічних досліджень, не класифіковані в інших рубриках	22	23
в т.ч. Старість	15	15
Травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин	24	34

У с. Мостище є ФАП (фельдшерсько-акушерський пункт) для надання медичної допомоги населення.

Основна медична допомога населенню в основному надається комунальним некомерційним підприємством «Калуська центральна районна лікарня», в т. ч. структурними підрозділами: пологовий будинок з жіночою консультацією, дитяча лікарня. Також на території громади функціонує Калуський міський центр первинної медико – санітарної допомоги КНП «Калуська міська лікарня Калуської міської ради». Дані щодо загальної, первинної, захворюваності не були надані ні медичними закладами, ні виконавчим комітетом сільської ради. В комплекс заходів, які застосовуються для зниження рівня захворюваності в с. Мостище включені основні напрямки державного нагляду за дотриманням вимог санітарного законодавства, вимог у галузі ветеринарної медицини та безпеки харчових продуктів. Основними напрямками забезпечення стабільного санітарно-епідемічного благополуччя населення с. Мостище залишаються завдання:

- забезпечення населення села питною водою, що відповідає вимогам Державних санітарних правил і норм ДСанПін 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною», в тому числі вдосконалення систем водозборів, водопідготовки;
- належна, своєчасна утилізація побутових відходів з території села, будівництво сміттесортувальної станції;
- забезпечення належного функціонування дитячих дошкільних навчальних закладів, лікувально-профілактичних закладів села централізованим водопроводом;
- забезпечення населення села якісними сировиною, харчовими продуктами, в тому числі належне функціонування закладів роздрібною торгівлі, ринків села, тощо;
- не допускати порушень вимог законодавства при погодженні будівництва, чи розташування промислових, комунальних, об'єктів торгівлі на території, чи в спорудах, які можуть мати шкідливий вплив на атмосферне повітря

або бути джерелами іонізуючого, неіонізуючого випромінювання, шуму, вібрації, інших фізичних факторів, які можуть нести загрозу здоров'ю населення, дотримання санітарно-захисних зон промислових та інших об'єктів згідно з державними санітарними правилами планування та забудови населених пунктів, що затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 р.;

- забезпечення систематичного, своєчасного проведення дезінфекційних, дезінсекційних та дератизаційних заходів згідно затвердження програм, чи у випадку надзвичайних ситуацій;

- забезпечення контролю за недопущенням виникнення і поширення інфекційних хвороб, у тому числі через харчові продукти, групових та індивідуальних харчових отруєнь, масових інфекційних захворювань (отруєнь);

- систематичне виконання санітарно-гігієнічних вимог в ході щорічних оздоровчих кампаній дітей та інші завдання, щодо локалізації та недопущення поширення інфекційних хвороб.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проєкт генерального плану не буде затверджений.

До чинників, що впливають на стан здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, можна віднести: забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов території села для проживання населення та забезпечення установами громадського обслуговування, в тому числі закладами охорони здоров'я відповідно державних будівельних норм.

Забезпечення санітарно-гігієнічних умов населеного пункту реалізується шляхом повного охоплення території об'єктами та мережами інженерної інфраструктури, зокрема централізованого водопостачання та водовідведення, дощової каналізації, санітарного очищення території: забезпечення санітарно-гігієнічної сумісності виробничо-комунальних зон із сельбишною та зеленими зонами, як на існуючих, так і на перспективних ділянках освоєння села.

Впливовим фактором для здоров'я жителів села Мостище є якість питної води з нецентралізованих джерел водопостачання, що не відповідає санітарним нормам, особливо критична ситуація склалася з якістю підземних вод. Вирішення цього питання потребує першочергового охоплення відповідних ділянок системою централізованого водопостачання, рекультивація розміщених у сусідньому Калуші хвостосховищ та шламонакопичувача. Існує проблема скидання неочищених дощових вод у водойми річок без попередньої очистки.

Організація системи громадського обслуговування забезпечує комплексність забудови за рахунок доведення до нормативних показників забезпеченості населення об'єктами соціально-гарантованого рівня обслуговування, як в районах існуючої забудови, так і в районах перспективного будівництва. Реалізація цих завдань передбачає насамперед виконання комплексу рішень щодо розвитку села, а також інженерно-технологічних заходів, що визначаються відповідними розрахунками.

Варто зазначити, що у зв'язку із пішохідною віддаленістю села від закладу первинної медичної допомоги, в таких місцях існує підвищений ризик наслідків травм та гострих нападів серцево-судинних хвороб, зокрема інсульту, інфаркту внаслідок несвоєчасного надання допомоги. Для таких місць рекомендується забезпечити населення засобами невідкладної медичної допомоги, а також проведення навчання серед населення по наданню невідкладної медичної допомоги.

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту.

Отже, у зв'язку з кумулятивними впливами інтенсивного використання сільськогосподарських угідь, виробництва, доріг, кладовища тощо можливе накопиченням шкідливих сполук в ґрунті, зараженні ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я. При неповному рівні забезпечення території системами інженерної інфраструктури та закладами громадського обслуговування, в т. ч. закладами охорони здоров'я, соціального захисту, відпочинку, дошкільних установ, існуючі показники здоров'я населення ймовірно залишатимуться без змін.

РОЗДІЛ. 3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

Генеральний план передбачає зміну функціонального використання низки територій/ділянок перспективного містобудівного розвитку, що може вплинути на стан навколишнього середовища території, умови життєдіяльності населення. В процесі стратегічної екологічної оцінки розглянуті принципові проєктні рішення територіального розвитку населеного пункту, які, на думку експертів, потребують оцінки їх потенційного впливу на головні складові навколишнього природного середовища та умови життєдіяльності населення (розділ 6, таблиці).

Освоєння території під житлову забудову

- садибна забудова.

Освоєння території під громадську забудову

- об'єкти громадської забудови.

Освоєння території під нові виробничо-складські об'єкти

- виробничі підприємства V та IV класу шкідливості;
- підприємства для обслуговування транспорту (автомобільна заправна станція та станція технічного обслуговування автомобілів);
- складські території.

Освоєння території під нові об'єкти інженерної інфраструктури

- дві нові ділянки кладовищ;
- розвиток системи дощової каналізації;
- розвиток системи водопостачання (облаштування нових свердловин та водонапірної вежі);
- розвиток системи каналізування (будівництво каналізаційних очисних споруд закритого типу, КОС з урахуванням розрахункового обсягу надходження стічних вод (16,70 тис. м³/добу) площа земельної ділянки 5,0га)
- облаштування майданчиків для збору твердих побутових відходів.

Отже, фундамент перспективного розвитку населеного пункту та покращення умов населення – це забезпечення ефективного комунального забезпечення із попутнім забезпеченням екологічної безпеки села.

Важливу роль в розвитку населеного пункту мають природні ресурси (водні об'єкти, лісові масиви, луки та інші озеленені території).

Таким чином, основними інструментами реалізації стратегії перспективного розвитку населеного пункту є:

- забезпечення екологічної безпеки – дотримання СЗЗ підприємств, оздоровлення водойм, створення можливостей для розвитку рекреації в межах населеного пункту, закриття кладовища тощо;
- становлення екологічної рівноваги екосистем та захисту навколишнього природного середовища шляхом санітарної очистки територій населеного пункту та запровадження екологічно безпечної системи поводження з відходами;
- забезпечення раціонального використання та охорони земель з дотримання вимог екологічної безпеки відповідно до Земельного Кодексу України та ЗУ «Про охорону земель»;
- залучення інвестицій для розвитку вже існуючих та перспективних об'єктів господарського комплексу;

- підвищення рівня зайнятості мешканців села за рахунок розвитку соціальної та виробничої сфер діяльності;
- урегулювання земельних відносин в проєктних межах;
- підвищення ефективності роботи транспортної інфраструктури;
- облік, збереження та розвиток об'єктів культурної спадщини.

Житлова забудова, що знаходиться в межах СЗЗ діючих кладовищ, підлягає першочерговому забезпеченню централізованим водопостачанням. Кладовища підлягають закриттю за погодженням з місцевими органами Держпродспоживслужби (у такому випадку після завершення кладовищного періоду (не раніш, ніж через 20 років після останнього захоронення) СЗЗ може бути зменшена з 300 м до 100 м) із заборонаю повторного використання.

Влаштування кладовища на землях ділянках з кадастровими номерами : 2622884300:02:005:0015, 2622884300:02:005:0018, ділянка відповідає вимогам для облаштування кладовища, відповідає вимогам п.п. 3.3, 3.4 ДСанПіНу 2.2.2028-99.

Реалізація планованої діяльності щодо території для будівництва очисних споруд глибокого очищення стічних вод продуктивністю 16,70 тис. м³/добу, рекомендується застосування каналізаційних очисних споруд класичного типу з глибоким біологічним очищенням стічних вод.

Як основну технологічну схему очищення стічних вод рекомендується передбачити:

- механічне очищення стічних вод (решітки, пісколовки, первинні відстійники);
- біологічне очищення в аеротенках із процесами нітрифікації та денітрифікації;
- вторинне відстоювання;
- доочищення стічних вод;
- знезараження очищених стічних вод;
- термомеханічну обробку та зневоднення осаду.

Вибір класичної технологічної схеми обумовлений такими перевагами:

- високою надійністю експлуатації за необхідної продуктивності;
- стійкістю роботи за нерівномірного надходження стічних вод;
- можливістю поетапного нарощування продуктивності;
- тривалим строком служби споруд;
- зниженням експлуатаційних ризиків під час довготривалої експлуатації;
- можливістю забезпечення стабільного досягнення нормативних показників очищення за органічними забруднювальними речовинами, завислими речовинами та сполуками азоту.

Отже, при виконанні усіх запланованих змін, прогнозується покращення стану біосфери та стійкість природних екосистем. В результаті, усі ці заходи спрямовані на покращення соціально-економічного та культурного розвитку с. Мостище.

У той же час варто відмітити, що внаслідок ігнорування рекомендацій наданих в рамках проєкту генерального плану населеного пункту існує ймовірність виникнення негативних наслідків для природного середовища у перспективі.

Здоров'я населення

Генеральний план розробляється з метою усунення значних ризиків для здоров'я населення та уникнення виникнення можливих нових ризиків. Вплив на здоров'я населення оцінюється як допустимий. Проєктом передбачається система заходів безпеки, спрямована на запобігання виникненню 18 аварійних ситуацій, попередження їх

розвитку, обмеження масштабів і наслідків аварій, мінімізацію шкідливого техногенного впливу на навколишнє середовище при нормальній експлуатації технологічного обладнання та при аваріях на ньому, що включає технічні та організаційні заходи.

Територія запроектована під кладовище - розташована поза межами сформованої житлової забудови. Вплив на умови життєдіяльності населення може виникати виключно для прилеглих територій у разі недотримання нормативних вимог щодо санітарних розривів, благоустрою та експлуатації кладовища.

Основними чинниками потенційного впливу на здоров'я населення є:

- можливість забруднення ґрунтів та водних ресурсів у разі порушення санітарних вимог;
- утворення неприємних запахів при неналежній організації території;
- можливий вплив транспортного навантаження в періоди проведення поховань.

За умови дотримання вимог санітарного законодавства, організації благоустрою території, забезпечення нормативної відстані до житлової забудови та виконання природоохоронних заходів, негативний вплив на умови проживання населення та стан його здоров'я прогнозується як мінімальний.

Планова діяльність при дотриманні вимог природоохоронного та санітарного законодавства України не буде мати суттєвого впливу на здоров'я населення регіону.

Повітряне середовище

У результаті реалізації Генерального плану не передбачається суттєве збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел, розрахункові та фактично заміряні приземні концентрації яких не повинні перевищувати значення гранично допустимих концентрацій (ГДК), та пересувних джерел забруднення.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел, розрахункові та фактично заміряні приземні концентрації яких не повинні перевищувати значення гранично допустимих концентрацій (ГДК), та пересувних джерел забруднення.

На території проектування кладовища відсутні стаціонарні джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Існуючий стан атмосферного повітря визначається переважно природними умовами території та впливом прилеглих транспортних комунікацій. Функціонування кладовища не передбачає утворення значних джерел забруднення атмосферного повітря. Потенційний вплив може бути пов'язаний лише з періодичним рухом автотранспорту під час проведення поховань та експлуатаційного обслуговування території.

Планований об'єкт (КОС) передбачає утворення будь-яких забруднюючих речовин і виділення їх в атмосферне повітря в межах нормативних параметрів. При виконанні будівельних робіт(реконструкції) на ділянці можливо виникнення навантаження на атмосферне середовище, що носить тимчасовий характер, тривалість якого визначається розрахунковим терміном проведення будівельних робіт. Проектом не передбачається (заборонено) застосовувати в процесі будівництва речовини, будівельні матеріали, які не мають сертифікатів якості України. До експлуатації допускати механізми виключно у справному технічному стані. Здійснювати постійний екологічний контроль процесу будівництва. Фізичний вплив на атмосферне повітря не

перевищить встановлених норм. Джерела фізичного впливу об'єкту будівництва слід ізолювати та розташувати на певній віддалі до найближчої житлової забудови, що дасть можливість забезпечити дотримання величин рівнів еквівалентного та максимального звуку на межі житлової забудови в день - 55 дБА і 70 дБА, відповідно, а вночі 45 дБА і 60 дБА, відповідно, як цього вимагає ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів України

(далі ДСП 173-96)». В результаті основної планованої діяльності очисних споруд глибокого очищення стічних вод виділення в атмосферне повітря забруднюючих 19 речовин не відбувається в результаті безпосередньої роботи технологічного устаткування. При експлуатації очисних споруд прийняті проектом заходи збережуть рівновагу і знизять екологічне навантаження на довкілля в районі розташування об'єкта, що проєктується, і не спричинять погіршення стану атмосферного повітря.

Для запобігання негативного впливу на повітряне середовище та з метою скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря проектом передбачається:

- контроль за щільністю всіх з'єднань.

При експлуатації обладнання передбачається комплекс організаційно-технічних заходів, направлених на зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, а саме:

- дотримання вимог технологічного регламенту, вимог пожежної безпеки;
- підтримка повної технічної готовності обладнання і герметичності трубопроводів;
- збереження обладнання в справному експлуатаційному стані;
- проведення систематичного контролю за герметичністю клапанів, арматури та з'єднань трубопроводів.

Накопичення забруднюючих речовин у приземному шарі атмосфери, концентрації забруднювачів не відбуватиметься під час експлуатації об'єкта

Планований об'єкт КОС передбачає утворення будь-яких забруднюючих речовин і виділення їх в атмосферне повітря в межах нормативних параметрів.

При виконанні будівельних робіт (реконструкції) на ділянці можливо виникнення навантаження на атмосферне середовище, що носить тимчасовий характер, тривалість якого визначається розрахунковим терміном проведення будівельних робіт. Проектом не передбачається (заборонено) застосовувати в процесі будівництва речовини, будівельні матеріали, які не мають сертифікатів якості України. До експлуатації допускати механізми виключно у справному технічному стані. Здійснювати постійний екологічний контроль процесу будівництва. Фізичний вплив на атмосферне повітря не перевищить встановлених норм. Джерела фізичного впливу об'єкту будівництва слід ізолювати та розташувати на певній віддалі до найближчої житлової забудови, що дасть можливість забезпечити дотримання величин рівнів еквівалентного та максимального звуку на межі житлової забудови в день - 55 дБА і 70 дБА, відповідно, а вночі 45 дБА і 60 дБА, відповідно, як цього вимагає ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів України (далі ДСП 173-96)». В результаті основної планованої діяльності очисних споруд глибокого очищення стічних вод виділення в атмосферне повітря забруднюючих речовин не відбувається в результаті безпосередньої роботи технологічного устаткування. При експлуатації очисних споруд прийняті проектом заходи збережуть рівновагу і знизять екологічне навантаження на довкілля в районі розташування

об'єкта, що проектується, і не спричинять погіршення стану атмосферного повітря.

Для запобігання негативного впливу на повітряне середовище та з метою скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря проектом передбачається:

- контроль за щільністю всіх з'єднань.

При експлуатації обладнання передбачається комплекс організаційно-технічних заходів, направлених на зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, а саме:

- дотримання вимог технологічного регламенту, вимог пожежної безпеки;
- підтримка повної технічної готовності обладнання і герметичності трубопроводів;
- збереження обладнання в справному експлуатаційному стані;
- проведення систематичного контролю за герметичністю клапанів, арматури та з'єднань трубопроводів.

Накопичення забруднюючих речовин у приземному шарі атмосфери, концентрації забруднювачів не відбуватиметься під час експлуатації об'єкта.

Мікроклімат

Негативний вплив мінімальний, звичайний для району. Зміна напрямку руху повітряних мас не передбачається, в результаті чого обмін повітря в населеному пункті буде відбуватися стабільно, не прогнозується затримка смогу, диму та пилу. В результаті збільшення зони зелених насаджень відбудеться покращення мікроклімату.

Проектована діяльність не чинить активного і масштабного впливу на мікрокліматичні умови, відсутнє значне теплове забруднення, випаровування у великих масштабах та інше.

Планована діяльність не чинить впливу на температуру, швидкість вітру, вологість, атмосферні інверсії, тривалість туманних періодів та інше.

Оцінка впливу на водне середовище.

ГП не передбачає створення об'єктів (підприємств), діяльність яких призведе до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Негативних впливів на водне середовище, порушення гідродинамічного режиму, виснаження поверхневих та підземних водних ресурсів, надходження у водне середовище забруднюючих речовин не відбуватиметься. Планована діяльність не чинитиме шкідливого впливу на водне середовище і не суперечитиме Водному кодексу України.

Задля збереження якості водних ресурсів необхідне здійснення постійного контролю за складом і властивостями стічних вод і їх відповідності визначеним нормам скидання, а також контролю складу і властивостей вод водного об'єкта (водоприймача) та дотримання якості вод встановленому виду водокористування. Дані заходи необхідно виконувати при експлуатації об'єкта та згідно чинних норм та ЗУ.

Проектом пропонуються варіанти скиду зворотних вод з очисних споруд у два способи, які передбачають накопичення осаду за допомогою реагентів у системі очисних споруд та скиду у гідротехнічну споруду методом відводу труби або підключення та використання очищеної води в подальшому у системі водопроводу міста. Рішення щодо поводження зі скидом вод з очисних споруд пропонується виконувати на наступних стадіях проектування. Проекти стадії «Проект» та «Робоча

документація» необхідно виконувати згідно норм ДБН та Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.1999 року № 465.

Для обробки осадів міських стічних вод застосовуватиметься метод обробки реагентами (коагулянти, флокулянти). Осади, що накопичуються на очисній станції, є складною органо- мінеральною сумішшю, містять ряд цінних елементів, яких потребують різні галузі народного господарства. До складу водопровідних осадів, що утворюються на очисних спорудах ряду станцій, входять сполуки азоту, фосфору, калію в досяжних для рослин формах. Це пояснюється тим, що в період дощів і паводків в річки з полів потрапляють змиті органо-мінеральні добрива, які затримують потім на очисних спорудах, адсорбовані осадами. Внесення водопровідних осадів до ґрунту в рідкому або сухому вигляді як добрив під посіви різних сільськогосподарських культур (кукурудзи, цукрового буряка, люцерни та ін.) сприяє підвищенню їх врожайності. Нешкідливість внесення осадів пояснюється відсутністю солей важких металів. Проектом пропонується вивезення осадів для подальшого використання. Вивезення має бути своєчасним та регульованим у місцях вивезення.

Приєднання до мереж господарсько-побутової каналізації міста необхідно здійснювати відповідно до технічних умов, що мають бути отримані в підприємства-балансоутримувача міських мереж на подальших стадіях проектування.

Стан земельних ресурсів та ґрунтів

В результаті реалізації Генерального плану не плануються зміни у топографії або в характеристиках рельєфу. Порушення (руйнування) ґрунтів під час будівництва (трансформація шарів землі), руху транспортних засобів, вібрацій від процесів виробництва, які можуть підсилюватись під впливом природних чинників вітру, дощових потоків, тощо.

Розміщення очисних споруд глибокого очищення стічних вод продуктивністю 16,70 тис. м³/добу передбачається на ділянці, загальна площа якої становить 5,0 га. Додаткового вилучення земельних ділянок не передбачається. Об'єкт не має неорганізованих забруднених стоків, які можуть потрапити у ґрунт. Викиди від роботи очисних споруд не вплинуть на геохімічний склад ґрунту. Організація рельєфу ділянки не діюча. Організація ухилів та проїздів передбачені проектом детального плану території.

На території проектування кладовища відсутні відомості щодо наявності об'єктів забруднення ґрунтів. Природний стан ґрунтового покриву сформований відповідно до геоморфологічних умов території Передкарпаття. Відповідно до Технічного висновку про інженерно-геологічні вишукування для влаштування кладовища, виконаного ТОВ «Геотехнічний інститут» на підставі угод №66, №72 з ТОВ «Гудвеллі Україна», територія досліджень розташована в межах акумулятивних терасових межиріч і долин Середнього Передкарпаття, у районі підвищених терас Свіча-Ломницького межиріччя. Для оцінки інженерно-геологічних умов території було пробурено 15 свердловин, у тому числі свердловини глибиною 4,0 м, 5,0 м та одна свердловина глибиною 9,0 м. Геологічна будова ділянки до глибини 9,0 м представлена сучасними та четвертинними відкладами.

За результатами проведених досліджень встановлено, що територія відповідає вимогам для облаштування кладовища та відповідає вимогам п.п. 3.3, 3.4 ДСанПіН 2.2.2.028-99. Основним потенційним фактором впливу від функціонування кладовища

є можливість локального забруднення ґрунтів продуктами біологічного розкладання органічних речовин у разі недотримання санітарно-гігієнічних вимог щодо поховання, організації водовідведення та експлуатації території. Передбачене використання території повинно здійснюватися із дотриманням встановлених санітарно-захисних та природоохоронних обмежень, а також заходів щодо запобігання негативному впливу на ґрунтовий покрив.

Стан поверхневих та підземних вод

Близькість території проєктування кладовища до русла річки Сівка є фактором, який потребує врахування під час планування території кладовища. Поверхня території має загальний ухил від русла річки Сівка у східному та північно-східному напрямках. Така особливість рельєфу потребує врахування при організації водовідведення та благоустрою території. Основними потенційними ризиками є можливість потрапляння забруднюючих речовин у поверхневі та підземні води внаслідок порушення нормативних вимог щодо розміщення могил, організації поверхневого стоку та благоустрою території.

За результатами інженерно-геологічних вишукувань визначено характеристики ґрунтів території, що дозволяють оцінити її придатність для запланованого використання. При подальшій експлуатації території необхідним є забезпечення організованого відведення поверхневих вод та недопущення їх забруднення.

Для мінімізації впливу передбачається:

- організація системи відведення поверхневих вод;
- недопущення потрапляння забруднених стоків у водні об'єкти;
- дотримання вимог водного та санітарного законодавства.

Інженерні обмеження території

На території проєктування кладовища проходять дві лінії електропередачі, що потребує врахування охоронних зон відповідних об'єктів електроенергетики при розробленні планувальних рішень.

Таким чином, територія проєктування характеризується сприятливими інженерно-геологічними умовами для розміщення кладовища за умови виконання вимог природоохоронного, санітарного та містобудівного законодавства. Основні потенційні ризики пов'язані із можливим впливом на ґрунти та водні ресурси, які можуть бути мінімізовані шляхом реалізації передбачених проєктом заходів.

При формуванні планувальних рішень враховано існуючі інженерні обмеження території.

Наявність повітряних ліній електропередач потребує:

- дотримання нормативних обмежень при розміщенні об'єктів благоустрою;
- забезпечення безпечної експлуатації електричних мереж;
- врахування охоронних зон під час подальшого проєктування.

Додатковим фактором є близькість русла річки Сівка та водного потоку, що потребує врахування природних обмежень території.

Відходи

У результаті реалізації Генерального плану на території с. Мостище передбачаються організація місця встановлення контейнерів для сміття. Це дасть можливість використання вторинних матеріалів з подальшим їх переробленням за

відповідними технологіями на спеціалізованих підприємствах.

При експлуатації кладовища утворюватимуться відходи, пов'язані з утриманням території, проведенням благоустрою та відвідуванням кладовища.

До основних видів відходів належать:

- тверді побутові відходи;
- рослинні відходи від догляду за зеленими насадженнями;
- відходи від прибирання території;
- будівельні відходи у разі проведення ремонтних робіт.

Неналежна організація поводження з відходами може спричинити забруднення ґрунтів, погіршення санітарного стану території та негативний вплив на прилеглі природні компоненти.

Для забезпечення екологічної безпеки необхідно передбачити:

- обладнання місць тимчасового накопичення відходів;
- регулярне вивезення відходів;
- проведення санітарного прибирання території;
- утримання території у належному санітарному стані.

Вплив на надра та геологічне середовище

Реалізація Генерального плану не має призводити до негативного впливу на надра.

Заходи для забезпечення нормативного стану земельних ресурсів під час будівництва КОС включають: обов'язкове дотримання меж територій, відведених для будівництва; всі будівельні матеріали мають бути розміщені на спеціально відведеній ділянці з твердим покриттям; контроль за роботою інженерного обладнання, механізмів і транспортних засобів. Небезпека зрушення земної поверхні під впливом природних або антропогенних явищ, а також під впливом планованої діяльності, відсутня.

Повторне використання стічних вод та осадів передбачено з дотриманням ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування» та Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.1999 року № 465. Осади, що утворюються в процесі очищення стічних вод, мають проходити обробку, яка забезпечує їх повторне використання, раціональне використання території, захист ґрунту, ґрунтових вод й атмосфери, можливість утилізації біогазу.

Осади стічних вод, що використовуються для удобрення, повинні відповідати вимогам ДСТУ 7369:2013 та мати відповідні позитивні висновки Державної Санітарно-епідеміологічної експертизи.

Осади стічних вод, які пройшли необхідні технологічні стадії обробки, можуть використовуватися:

- 1) для удобрення ґрунтів відповідно до Закону України «Про охорону земель» з урахуванням особливостей, визначених статтею 39 зазначеного Закону;
- 2) як альтернативний вид палива відповідно до Закону України «Про альтернативні джерела енергії».

Реалізація проекту кладовища не передбачає використання надр, видобування корисних копалин або здійснення діяльності, що може призвести до значного порушення геологічного середовища.

Можливий вплив на надра має локальний характер та пов'язаний із

проведенням земляних робіт під час облаштування поховань, доріг, проходів та елементів благоустрою.

За результатами інженерно-геологічних досліджень територія є придатною для передбаченого виду використання.

Території сприятливі для будівництва КОС з ухилами до 0,5-8,0 % і заляганням ґрунтових вод на глибині 3 м і більше від поверхні – це схили Опілля і сама височина Опілля, складені суглинками і супісками твердими з прошарками пісків з розрахунковим тиском на них більше 1,5 кг/см². Тверді суглинки і супіски на деяких ділянках володіють просадочними властивостями I типу, що потребує більш повних дослідних робіт при вишукуванні на кожній окремій ділянці.

Території малосприятливі для будівництва з ухилами 0,5% і від 8% до 15%, займають ділянки першої надзапальної тераси р. Гнила Липа з рівнем підземних вод 1-3 м від поверхні землі, складені суглинками з прошарками піску, пісками, гравійно-галечниковими породами з розрахунковим тиском на них більше 1,5 кг/см², місцями 1,0-1,5 кг/см².

Фізико-геологічні явища в межах населеного пункту не спостерігаються.

Характеристика стану довкілля та умов життєдіяльності на зазначених ділянках наведена у розділі 2.

Проведення SWOT-аналізу (сильні та слабкі сторони проекту, можливості, що відкриваються при його реалізації, та небезпеки, пов'язані з його здійсненням) з урахуванням екологічних та соціально-економічних аспектів, дозволить провести комплексний аналіз потенційно можливих позитивних і негативних особливостей проектування КОС. Узагальнені результати виконаного SWOT-аналізу представлені у таблиці нижче.

Таблиця 3.1.

Узагальнені результати виконаного SWOT-аналізу

Сильні сторони	Слабкі сторони
- інвестиційна привабливість території; - ліквідація джерел забруднення атмосферного повітря в зоні дихання людини за рахунок благоустрою території; - розвиток інженерної інфраструктури в межах території детального плану.	- розрізненість фінансування заходів з проєктованого будівництва та загальноміських заходів з охорони довкілля, зокрема реконструкції мереж і об'єктів інженерної інфраструктури.
Можливості	Небезпеки
- зменшення техногенного навантаження на ґрунтове та гідрогеологічне середовища за рахунок розвитку мережі дощової каналізації, ліквідації ділянок підтоплення під час злив.	- можливі зміни інвестиційних намірів через політичну і економічну нестабільність і воєнні дії в державі; - відсутність чіткого механізму моніторингу довкілля в умовах реформування законодавчої бази держави; - ризик недостатньої ефективності функціонування системи дощової каналізації на ділянці проєктування, яка залежить від стану та умов утримання мережі на суміжних ділянках водозбірної площі.

Біорізноманіття, флора та фауна

Діяльність в галузі захисту зелених насаджень в містах та населених пунктах регламентують Закони України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про рослинний світ», Закону України «Про водовідведення та

очищення стічних вод», «Про природно-заповідний фонд України», Лісовий кодекс та Правила утримання зелених насаджень міст та інших населених пунктів України (затверджуються Державним комітетом України з питань житлово-комунального господарства) тощо. Даним проектом не передбачається зміна існуючих рішень, які б впливали на рослинний і тваринний світ. У Генеральному плані не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

Плановано збільшення площ зелених насаджень загального користування та спеціального призначення.

Площа територій загального користування в проєктних межах частково забезпечує потребу в рекреаційних озелених територіях для перспективного населення на розрахунковий строк.

Негативний вплив на тваринний світ відбувається в результаті техногенного шуму від транспортних засобів.

Проєктом передбачається благоустрій та озеленення території. Існуючі зелені насадження максимально зберігаються.

Озеленення обмеженого та спеціального призначення представлене зеленими насадженнями в санітарно-захисних та охоронних зонах, режимних об'єктах громадського та іншого призначення.

На прибережних ділянках розчищених водойм та водотоків передбачається влаштування зон зелених насаджень спеціального призначення.

Ландшафти, природні території та об'єкти

Антропогенного впливу не очікується.

Об'єкти культурної спадщини

Рішення Генерального плану не призведуть до негативного впливу на об'єкти історико-культурної спадщини.

Проєкт враховує всі встановлені та нормативні охоронні зони об'єктів історико-культурної спадщини, а також особливості дотримання режимів обмеженого господарського використання даних територій.

Екологічне управління, моніторинг

Генеральним планом передбачено контроль в галузі екологічної безпеки. Стратегічна екологічна оцінка передбачає створення системи моніторингу. Моніторинг базуватиметься на аналізі досягнення запланованих результатів з використанням визначених показників (індикаторів), серед яких є й екологічні індикатори.

Оцінка можливого шумового навантаження.

Постійні технологічні джерела шуму на планованому об'єкті в період його експлуатації відсутні. Відбуватиметься короткочасний незначний шум при здійсненні будівельних робіт та при заїздах обслуговуючого автотранспорту на територію планованого об'єкту, а також при маневруваннях автотранспорту.

Рівень шумового навантаження в період будівельно-монтажних, ремонтних робіт та в період експлуатації планованого об'єкту на межі найближчої житлової забудови не перевищить встановлені санітарно-гігієнічні нормативи (відповідно до «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів. ДСП-173-96» та ДБН В.1.1-31:2013 «Захист територій, будинків і споруд від шуму», еквівалентний допустимий рівень звуку на території, що безпосередньо прилягає до житлових будинків вночі становить 45 дБА, а вдень – 55 дБА).

Також одним із видів впливу на навколишнє середовище в процесі експлуатації об'єкта, що проєктується, є шум від основного технологічного обладнання. Дані величини шуму, яке утворює обладнання, наведені в еквівалентних значеннях на підставі паспортів на обладнання. Враховуючи те, що рівень шуму від обладнання, яке проєктується в котельні, теоретично не збільшить рівень шуму в котельні, а проєктом передбачені додаткові конструктивні заходи для зменшення шумового навантаження (нові сучасні насоси), рівень шумового впливу на населення в районі очисних споруд буде відповідати нормативним значенням еквівалентного шуму, відповідно до додатку 16, ДСП 173-96.

Джерел вібраційного навантаження при експлуатації даних об'єктів не передбачається.

Оцінка можливого електромагнітного випромінювання.

На об'єктах запланованої діяльності не передбачено використання обладнання, в процесі роботи якого може виділятися променисте тепло (обладнання для розливання металу, гарячої прокатки, закладці в електричні печі і виїмку з них виробів, заготовок, генераторні лампи, випрямлячі та ін.), а також обладнання, що виділяє конвективне тепло.

На території об'єкта також не заплановано використання обладнання, в якому генерується ультразвук, і обладнання, при експлуатації якого ультразвук виникає як супутній фактор, що поширюється повітряним або контактним шляхом.

Не запроєктовано використання установок (обладнання), що є джерелами іонізуючого випромінювання (альфа-, бета-, гамма- випромінювання, рентгенівського випромінювання, потоків нейтронів та інших ядерних частинок).

В місцях можливого перебування людей відсутні штучні джерела електромагнітних полів (ЕМП) - установки ТВЧ, радіолокаційне та радіомовні станції, промислові установки височастотного нагріву, електроенергетичні установки, відкриті розподільні пристрої (ВРП) та інші, при роботі яких виникають інтенсивні електромагнітні поля.

В електричних мережах високої напруги утворюються електромагнітні поля частотою 50 Гц. Електромагнітне випромінювання можна розглядати як одну з різновидів енергетичного забруднення в силу того, що воно негативно діє на організм людини, на інші живі організми і негативно впливає на екологічні системи.

В будівлі планових об'єктів використовуватимуться установки змінного струму частотою 50 Гц і напругою 220/380 В, тобто до 1 кВ, тому немає необхідності захисту від впливу електричного поля.

Безпеку місцевих мешканців від можливих джерел зовнішнього іонізуючого випромінювання, що проживає в районі розташування проєктованої діяльності буде забезпечуватися загальним радіаційним контролем приміщень в будівлях розглянутих об'єктах при його введенні в експлуатацію після закінчення будівництва об'єкта.

РОЗДІЛ 4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

При розробці звіту про стратегічну екологічну оцінку проведений аналіз природно-техногенних впливів на довкілля, наведена характеристика гігієнічних аспектів цих впливів.

У межах території, що розглядається генеральним планом села Мостище, основними екологічними питаннями, які потребують врахування під час планування території та подальшої реалізації проєктних рішень, є забезпечення екологічної безпеки при розміщенні об'єктів комунальної інфраструктури, охорона поверхневих та підземних вод, запобігання забрудненню ґрунтів, а також забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов проживання населення.

У межах генерального плану села Мостище передбачається створення централізованої системи водовідведення із будівництвом каналізаційних очисних споруд (КОС). Необхідність будівництва КОС обумовлена потребою забезпечення екологічно безпечного відведення та очищення господарсько-побутових стічних вод населеного пункту, запобігання забрудненню водних ресурсів та покращення санітарно-гігієнічного стану території.

Проєктовані КОС повинні забезпечувати досягнення нормативних показників очищення стічних вод, відновлення якості води, її природних властивостей та біологічної активності, а також можливість подальшого безпечного використання очищених стічних вод або їх відведення у водний об'єкт відповідно до встановлених вимог.

Одним із проєктних рішень генерального плану є передбачення території для влаштування кладовища на земельних ділянках з кадастровими номерами 2622884300:02:005:0015 та 2622884300:02:005:0018. Територія розташована в межах акумулятивних терасових межиріч і долин Середнього Передкарпаття, у районі підвищених терас Свіча-Ломницького межиріччя. Південна межа території прилягає до русла річки Сівка, північна межа – до сухого русла водного потоку.

Генеральним планом передбачається освоєння територій під нові виробничо-складські об'єкти, у тому числі підприємства IV та V класу шкідливості, підприємства транспортного обслуговування (автомобільна заправна станція та станція технічного обслуговування автомобілів), а також складські території.

Розміщення виробничих об'єктів може створювати потенційний вплив на навколишнє природне середовище, зокрема:

- можливі викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від виробничих процесів та автотранспорту;
- шумове навантаження від роботи обладнання та руху транспортних засобів;
- утворення виробничих та побутових відходів;
- ризик забруднення ґрунтів та поверхневих вод у разі неналежного зберігання матеріалів або аварійних ситуацій;
- збільшення транспортного навантаження на вулично-дорожню мережу.

Для виробничих та складських територій необхідно забезпечити дотримання вимог природоохоронного законодавства, встановлення санітарно-захисних зон та виконання заходів щодо зниження негативного впливу на прилеглі території.

На основі екологічної ситуації та проектних рішень генерального плану визначені екологічні проблеми та передбачені можливі шляхи їх вирішення.

Окремі екологічні ризики мають комплексний вплив як на складові навколишнього середовища, так і на стан здоров'я населення.

Актуальними і важливими проблемами є наступні:

1. В селі відсутність водопровідної мережі. Остання має значний знос, що є передумовою для появи ризиків інфекційних захворювань. Ситуацію погіршує використання вод із санітарно необлаштованих шахтних колодязів.

2. Відсутність централізованого каналізування, що обумовлює забруднення ґрунтових та поверхневих вод р. Сівка, Кропивник, Фрумилів та потічків, водойм та території скидами неочищених і забруднених господарських стічних та зливових вод.

3. Відсутність ефективної системи поводження з ТПВ, що може стати причиною утворення стихійних звалищ, які негативно впливають на довкілля та погіршують санітарно-гігієнічні умови проживання

4. Ризики забруднення повітря за рахунок пересувних джерел. Такі ризики є несприятливим фактором впливу на самопочуття та здоров'я населення.

5. Недостатня забезпеченість території зеленими зонами загального користування та рекреаційними територіями - компенсаторами відновлення довкілля та оздоровлення жителів села.

6. Акустичне забруднення від автомобільних доріг, яке негативно впливає на емоційний та фізичний стан мешканців села.

7. Розміщення діючого кладовища, що не відповідає санітарним нормам щодо розміщення до житлової забудови.

8. Можливість забруднення ґрунтів продуктами біологічного розкладання органічних речовин у разі порушення технології поховання.

9. Необхідність забезпечення належного водовідведення та благоустрою території для запобігання підтопленню та заболочуванню;

10. Необхідність дотримання санітарно-захисної зони від території кладовища до об'єктів житлової забудови та інших об'єктів громадського призначення.

11. Можливість виникнення запахів при неналежній експлуатації споруд (КОС).

12. Необхідність контролю за якістю очищених стічних вод перед повторним використанням або скиданням.

Зазначені ризики є основними серед потенційних впливів на стан довкілля та здоров'я населення.

Екологічних ризиків впливу на території з природоохоронним статусом не очікується. На час виконання стратегічної екологічної оцінки не надходили дані щодо проектів екомережі с. Мостище, визначення площі екологічної мережі та її структурних одиниць, оцінка рівня достатності площі екомережі та рівня її просторової цілісності.

Для мінімізації можливого негативного впливу передбачається:

- організація території кладовища відповідно до санітарних норм;
- забезпечення нормативних відстаней до житлової забудови та водних об'єктів;
- улаштування системи організованого поверхневого водовідведення;

- проведення постійного контролю за санітарним станом території.

Потенційні екологічні проблеми, пов'язані з проектуванням каналізаційних очисних споруд

У межах генерального плану села Мостище передбачається створення централізованої системи водовідведення із будівництвом каналізаційних очисних споруд (КОС).

Необхідність будівництва КОС обумовлена потребою забезпечення екологічно безпечного відведення та очищення господарсько-побутових стічних вод населеного пункту, запобігання забрудненню водних ресурсів та покращення санітарно-гігієнічного стану території.

Проектовані КОС повинні забезпечувати досягнення нормативних показників очищення стічних вод, відновлення якості води, її природних властивостей та біологічної активності, а також можливість подальшого безпечного використання очищених стічних вод або їх відведення у водний об'єкт відповідно до встановлених вимог.

Розрахунковий обсяг надходження стічних вод становить 16,70 тис. м³/добу. Для забезпечення стабільної роботи споруд та високої ефективності очищення передбачається застосування технологічної схеми глибокого біологічного очищення, яка включає:

- механічне очищення стічних вод (решітки, пісколовки, первинні відстійники);
- біологічне очищення в аеротенках із процесами нітрифікації та денітрифікації;
- вторинне відстоювання;
- доочищення стічних вод;
- знезараження очищених стічних вод;
- термомеханічну обробку та зневоднення осаду.

Основними потенційними екологічними проблемами при розміщенні та експлуатації КОС є:

- можливість забруднення поверхневих та підземних вод у разі аварійних ситуацій або недостатньої ефективності очищення;
- утворення осадів стічних вод, що потребують безпечного поводження та утилізації;
- можливість виникнення запахів при неналежній експлуатації споруд;
- локальна зміна умов використання земельної ділянки в межах території розміщення споруд та санітарно-захисної зони;
- необхідність контролю за якістю очищених стічних вод перед повторним використанням або скиданням.

Для забезпечення екологічної безпеки передбачається:

- використання технологій глибокого біологічного очищення із забезпеченням нормативних показників якості очищення;
- організація санітарно-захисної зони від КОС орієнтовним розміром 210 м;
- забезпечення контролю якості очищених стічних вод;
- безпечне поводження з муловим осадом, який після відповідної обробки може використовуватися як вторинний ресурс за умови відповідності санітарним та екологічним вимогам.

Загальна оцінка екологічних проблем території

Основні екологічні проблеми території села Мостище пов'язані з необхідністю забезпечення належного санітарного стану населеного пункту, організації системи

водовідведення, охорони водних ресурсів та недопущення забруднення компонентів довкілля.

Реалізація проєктних рішень генерального плану, зокрема будівництво каналізаційних очисних споруд та облаштування кладовища, спрямована на покращення санітарно-екологічних умов території. Водночас для запобігання негативному впливу необхідним є дотримання встановлених нормативних вимог щодо експлуатації зазначених об'єктів, виконання природоохоронних заходів та здійснення контролю за станом навколишнього природного середовища.

За умови реалізації передбачених заходів очікується зменшення ризиків забруднення ґрунтів і водних ресурсів, покращення умов життєдіяльності населення та підвищення рівня екологічної безпеки території села Мостище

Результати аналізу стратегічних цілей

Стан охорони довкілля	Заходи, які передбачається розглядати для запобігання зменшення та пом'якшення негативних наслідків
Атмосферне повітря	- моніторинг за викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря з пересувних та стаціонарних джерел; - регулярний моніторинг за кількісним та якісним складом атмосферного повітря; - врахувати вірну санітарно-захисну зону для пилорами; - встановлення на автомобілях нейтралізаторів вихлопу.
Стан водного басейну	- проведення в населеному пункті централізованого водопостачання та каналізування; - відбір проб води та лабораторне дослідження з метою моніторингу стану водного басейну; - встановлення сучасного фільтрового обладнання з обов'язковою модернізацією наявних водоочисних споруд; - підтримка в належному стані джерел питної води; - раціональне водоспоживання з метою зменшення обсягів утворення стічних господарсько-побутових вод; - вжиття заходів з метою належного утримання прибережних територій - централізований збір госпфекальних стоків приватних будинків з метою перешкодження їх потрапляння до водоносних горизонтів.
Стан ґрунтів	- встановлення регулярного спостереження за санітарним станом ґрунтів; - проведення геохімічних досліджень ґрунтів та агрохімічної паспортизації ґрунтів; - охорона і раціональне використання земель; - перенесення кладовища з дотриманням СЗЗ або домовитися про використання іншого кладовища на території громади, який працює з дотриманням ССЗ; - припинення діяльності існуючого кладовища у зв'язку з недотриманням СЗЗ; - запровадження системи постійного екологічного моніторингу за фізико-хімічним станом ґрунтів.

Поводження з відходами	- вирішення проблеми сортування та екологічної утилізації відходів та побутового сміття; - підвищення екологічної свідомості жителів населеного пункту з метою їх стимулювання сортувати сміття; - впровадження системи роздільного збору, сортування, утилізації відходів, а також використання їх у якості вторинної сировини.
Здоров'я населення	- зменшення забрудненості атмосферного повітря та підвищення якості питної води для запобігання захворюванням, пов'язаним із даними компонентами навколишнього природного середовища.

Реалізація передбачених генеральним планом заходів за умови дотримання природоохоронних, санітарних та містобудівних вимог сприятиме покращенню інженерного забезпечення населеного пункту, підвищенню рівня екологічної безпеки та покращенню умов життєдіяльності населення.

РОЗДІЛ 5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями в сфері охорони навколишнього природного середовища для вирішення актуальних питань сьогодення, а також з метою інтеграції держави до світового співтовариства для розв'язання глобальних екологічних проблем.

Міжнародні обов'язки Україна взяла на себе, підписавши більш ніж 50 міжнародних багатосторонніх угод, що стосуються збереження та збалансованого використання біорізноманіття, серед яких:

- Конвенція про біологічне різноманіття (1992р. в м. Ріо-де-Жанейро, ратифікована ВРУ 29.11.1994р.);
- Конвенція про водно-болотні угіддя міжнародного значення - середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м.Рамсар, Іран, 1971 р.);
- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);
- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);
- Угоди про збереження кажанів в Європі (1991р.);
- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція); на виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки. Смарагдова мережа України, що розробляється з 2009 року, є українською частиною Смарагдової мережі Європи. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних;
- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996р.);
- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);
- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992р. - чинна в Україні з 01.07 1999 р.).

Більшість заходів, визначених генеральним планом в частині розвитку систем інженерної інфраструктури, поводження з відходами, пропонують впровадження сучасних дружніх до оточуючого середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань в даній сфері.

Дотримання міжнародних зобов'язань в сфері співробітництва щодо зміни клімату не має прямого відношення до головних цілей та завдань генерального плану і реалізується в межах території ДДП опосередковано через ряд запланованих та рекомендованих заходів щодо запровадження/наближення європейських стандартів в організації та веденні господарського комплексу на подальшу

перспективу.

В процесі розробки розділу СЕО для ГП с. Мостище розглянуто регіональні та місцеві програми, які містять екологічні цілі та відповідні завдання у сфері охорони здоров'я населення і соціально-економічного розвитку території проектування.

Програмами, що відповідають завданням та пріоритетним напрямам Державної стратегії регіонального розвитку Івано-Франківської області на період до 2027 року є обласні програми охорони навколишнього природного середовища Івано-Франківської області. Програми розроблені Управлінням екології та природних ресурсів облдержадміністрації спільно з структурними підрозділами обласної державної адміністрації, райдержадміністраціями та міськвиконкомом, територіальними структурами центральних органів виконавчої влади в області з урахуванням пропозицій, внесених громадськістю. Окрім того, в процесі стратегічної екологічної оцінки проекту, було розглянуто регіональні та місцеві програми, що містять екологічні цілі та відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку («Стратегія розвитку Калуської МТГ на 2022-2030 роки»; Програма економічного та соціального розвитку Калуського району; «Програма охорони навколишнього природного середовища Івано-Франківської області до 2025 року»; «Екологічний паспорт Івано-Франківської області за 2022 рік»; Регіональна доповідь «Про стан навколишнього природного середовища за 2022 р»; Звіт про СЕО «Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки»; Звіт про СЕО «Програми економічного і соціального розвитку Івано-Франківської області на 2024 р».

Серед основних завдань містобудівної документації у сфері охорони довкілля є:

- виявлення та уточнення територіальних ресурсів для всіх видів функціонального використання території;
- визначення всіх планувальних обмежень використання території згідно з державними будівельними та санітарно-гігієнічними нормами;
- створення належних умов охорони та використання об'єктів культурної спадщини, інших об'єктів, що підлягають охороні відповідно до законодавства;
- визначення напрямів подальшої діяльності щодо охорони та поліпшення стану навколишнього середовища, забезпечення екологічної безпеки;
- організація комплексного благоустрою та озеленення.

Проектні рішення розроблено відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», а саме статті 3 «Основні принципи охорони навколишнього природного середовища».

Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань:

- Пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів (підземних вод) при здійсненні господарської діяльності;
- Гарантування екологічно безпечного середовища для життя, праці та здоров'я населення;
- Забезпечення контролю впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище шляхом здійснення планово-регулярного моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

**РОЗДІЛ 6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ, ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ
Ймовірні наслідки проєктного рішення**

У цьому розділі представлені результати оцінки проєктних рішень документу державного планування (проєкту генерального плану) з урахуванням пропозицій, прийнятих у відповідних розділах вище зазначеної документації. Оцінка враховує екологічні цілі, пов'язані з розвитком на місцевому рівні, з метою забезпечення ефективного та сталого соціально-економічного розвитку міста та поліпшення якості життя населення.

В більшій мірі оцінка зосереджується на потенційних екологічних наслідках пов'язаних із запропонованими змінами функціонального використання територій та основних проєктних рішеннях з розвитку інженерно-транспортної інфраструктури населеного пункту, передбачених містобудівної документацією. В процесі стратегічної екологічної оцінки був здійснений аналіз впливу проєктних рішень генерального плану, як на окремі компоненти навколишнього природного середовища, так і сукупного впливу на природні процеси та комплекси.

Результати оцінки представлені у вигляді матриці, що містить оцінку на основі рейтингу потенційних наслідків. У таблиці нижче наведені виявлені впливи.

Шкала оцінки:

- 2 - суттєво негативний вплив;
- 1 - помірний негативний вплив;
- 0 - очікуваний вплив відсутній;
- +1 - помірний позитивний вплив;
- +2 - суттєво позитивний вплив.

Можливі ефекти від запропонованих рішень внесення змін до генерального плану с. Мостище

Функціональне використання/ цільове призначення ділянки, місце розташування	Назва та функціональне використання земельної ділянки згідно рішень внесення змін до генерального плану	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біо-різноманіття
Сельбищна зона села:					
Проєктні території	Нова житлова забудова (садибна)	0,+1	+1	+1	+2
Громадська забудова					
Проєктні території	Нова громадська забудова	+1	+1	+1	0
Рекреаційна зона					
Проєктні території села	Формування системи зелених насаджень загального користування	+2	+2	+2	+2
Виробничі та складські території					
	Нові виробничі підприємства	0,-1	0,-1	-1	-1
	Складські території	0,-1	0,-1	-1	-1
	Підприємства для обслуговування транспорту (АЗС, СТО)	-1	-1	-1	-1
Модернізація інженерної інфраструктури					
	Створення та облаштування двох ділянок кладовищ	0	-1	-2	0

	Розвиток системи водопостачання (артезіанські свердловини та водонапірна вежа)	0	+2	+1	0
	Розвиток системи каналізування (каналізаційні очисні споруди закритого типу) проектування КОС (16,70 тис. м ³ /добу.), земельною ділянкою 5,0 га	0	+1	0	0
	Розвиток системи дощової	0	+1	0	0
	Облаштування майданчиків збору	0	0	+2	0

Характеристика впливу проєктних рішень внесення змін до генерального плану с.Мостище на складові довкілля

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	+1	Організація стаціонарного пункту контролю за станом повітря (територіальне розміщення довільне). - транспортні потоки в межах нових житлових та громадських територій; - виробничі підприємства IV та V класу шкідливості; - об'єкти транспортного обслуговування (автомобільна заправна станція, станція технічного обслуговування); - будівельні роботи під час освоєння нових територій. Негативний вплив може проявлятися у вигляді тимчасового збільшення концентрацій пилу та продуктів згоряння палива під час будівельних робіт і експлуатації транспортних засобів. Для виробничих об'єктів можливий локальний вплив від технологічних процесів, який повинен бути обмежений шляхом застосування відповідних технологічних заходів, встановлення санітарно-захисних зон та контролю за дотриманням нормативів викидів. Позитивним наслідком є розвиток централізованої інженерної інфраструктури та впорядкування територій, що сприятиме зменшенню неорганізованих джерел забруднення.
Вода	+2	Найбільш значущими проєктними рішеннями щодо впливу на водні ресурси є: - розвиток системи водопостачання із облаштуванням нових свердловин та водонапірної вежі; - будівництво каналізаційних очисних споруд закритого типу; - розвиток системи дощової каналізації. Позитивним довгостроковим наслідком є створення централізованої системи водовідведення, що дозволить зменшити ризики забруднення ґрунтових та поверхневих вод неочищеними господарсько-побутовими стічними водами. Проектовані каналізаційні очисні споруди повинні забезпечувати очищення стічних вод до нормативних показників. Розрахункова продуктивність КОС становить 16,70 тис. м³/добу, орієнтовна площа території розміщення – 5,0 га.

		Потенційні негативні наслідки можуть виникати у разі: • аварійних ситуацій; • порушення технологічного режиму очищення; • неналежної експлуатації споруд. Для запобігання негативним наслідкам необхідно забезпечити постійний контроль якості очищених стічних вод, технічний контроль роботи споруд та дотримання санітарно-захисної зони.
Ґрунти	+2	Видалення та утилізація ТПВ на існуючому полігоні (за межами села); санітарний благоустрій території. Освоєння нових територій під забудову призведе до зміни існуючого характеру використання земель. Основними потенційними негативними наслідками є: • часткове вилучення природних земельних ресурсів під забудову; • ущільнення ґрунтів; • зміна природного водного режиму територій; • можливе локальне забруднення ґрунтів у зоні виробничих та транспортних об'єктів. При розміщенні кладовищ основним потенційним ризиком є можливість негативного впливу на ґрунтове середовище у випадку недотримання санітарних вимог. Позитивним наслідком є впорядкування використання земель, формування функціональних зон населеного пункту та забезпечення санітарно безпечної експлуатації територій.
Біорізноманіття	+2	Розширення площі зелених насаджень загального користування; розвиток ландшафтно-рекреаційних ділянок. Охорона існуючих ПЗФ. Розвиток пізнавальної діяльності. Розвиток забудови може призвести до часткової трансформації існуючих природних територій, зміни рослинного покриву та локального порушення місць існування окремих видів тварин. Основний вплив очікується під час будівельних робіт та освоєння нових територій. Вплив оцінюється як локальний, оскільки проєктні рішення не передбачають значного знищення природних комплексів. Позитивним фактором є передбачення благоустрою та озеленення територій, що сприятиме формуванню більш комфортного середовища проживання населення.
Соціально-економічне середовище	+2	Підвищення соціально-психологічного комфорту середовища. Соціальних зв'язків громадян. Реалізація генерального плану матиме переважно позитивний вплив на здоров'я населення через: • покращення інженерного забезпечення населеного пункту; • розвиток систем водопостачання та водовідведення; • зменшення ризику забруднення водних ресурсів; • покращення санітарного стану територій; • створення нових об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури.

		Потенційними негативними факторами можуть бути: • шумове навантаження від транспортних потоків; • локальне забруднення атмосферного повітря від виробничих об'єктів; • вплив від транспортної інфраструктури; • можливий вплив від об'єктів інженерної інфраструктури у випадку аварійних ситуацій.
Оцінка вторинних, кумулятивних та синергічних наслідків		Вторинні наслідки можуть виникати внаслідок взаємодії окремих проєктних рішень, зокрема: • розвиток житлової забудови призведе до збільшення потреби у водопостачанні, водовідведенні та поводженні з відходами; • розвиток виробничих територій може спричинити збільшення транспортного навантаження; • створення КОС та централізованої каналізації зменшить негативний вплив від неорганізованих джерел стічних вод. Кумулятивний вплив може проявлятися через сумарне збільшення антропогенного навантаження внаслідок одночасного розвитку житлової, виробничої та інженерної інфраструктури. Синергічний позитивний ефект очікується від комплексної реалізації заходів, оскільки розвиток систем водопостачання, каналізації, благоустрою та транспортної інфраструктури сприятиме підвищенню якості життя населення.
Характеристика наслідків за тривалістю та характером впливу		Короткострокові негативні наслідки: • пилове забруднення та шум під час будівельних робіт; • тимчасове порушення рослинного покриву; • збільшення руху будівельної техніки. Середньострокові наслідки: • формування нових функціональних зон; • зміна структури землекористування; • збільшення навантаження на інженерні мережі. Довгострокові наслідки: • покращення санітарно-екологічного стану території; • розвиток інженерної інфраструктури; • підвищення рівня комфортності проживання населення. Постійні позитивні наслідки: • створення сучасної системи водопостачання та водовідведення; • покращення благоустрою території; • розвиток соціальної та виробничої інфраструктури. Постійні потенційно негативні наслідки: • збільшення площ антропогенно змінених територій; • збільшення транспортного навантаження; • утворення додаткових потоків відходів. Загалом, за умови виконання природоохоронних заходів, дотримання санітарних норм, нормативів містобудівного та екологічного законодавства, реалізація проєктних рішень генерального плану села Мостище не спричинить значного негативного впливу на довкілля та здоров'я населення, а матиме переважно позитивний соціально-екологічний ефект.

В процесі виконання СЕО був проведений аналіз зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу проекту на навколишнє середовище та здоров'я населення, а також можливість негативних впливів в результаті реалізації проекту.

З метою запобігання, мінімізації та пом'якшення потенційних негативних наслідків запропонована низка інженерних та планувальних заходів. Для прикладу – ситуація з екологією у водокористуванні. В генеральному плані пропонується вирішення цих питань шляхом запровадження комплексу найбільш раціональних та екологічно спрямованих заходів водокористування.

Аналіз включав цілі, які мають відношення до внесення змін до генерального плану, та цілі, які можуть бути вирішені при розробленні проекту. Результати аналізу цілей та завдань екологічної політики показав високу ступінь відповідності цілям визначеним в даному проекті. Даний проект враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

За результатами розгляду не було виявлено невідповідностей в сфері збереження існуючого природного середовища та екологічного стану території.

Можливість негативних кумулятивних ефектів

У даному підрозділі наведений короткий огляд оцінки ризиків кумулятивних ефектів.

Кумулятивні наслідки-нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. В результаті прийняття генерального плану не очікується проявів небезпечних кумулятивних ефектів.

В процесі виконання СЕО був проведений аналіз зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення.

Аналіз включав цілі, які мають відношення до внесення змін до генерального плану населеного пункту, а також цілі, які можуть бути вирішені при розробленні проекту. Результат аналізу цілей та завдань екологічної політики показав високу ступінь відповідності цілям визначеним в даному проекті. Проект враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

За результатами розгляду не було виявлено невідповідностей в сфері збереження існуючого природного середовища та екологічного стану території.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу проекту на навколишнє середовище та здоров'я населення. Водночас були проаналізовані потенційні негативні наслідки, що можуть виникнути внаслідок реалізації окремих рішень, прийнятих в даному проекті.

Синергічні наслідки- сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту. Коротко-, середньо- та довгострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років і більше) наразі відсутні.

Реалізація проектних рішень генерального плану села Мостище передбачає розвиток території населеного пункту шляхом освоєння нових територій під житлову, громадську, виробничо-складську забудову та об'єкти інженерної інфраструктури.

Передбачені генеральним планом заходи спрямовані на покращення умов

проживання населення, розвиток інженерного забезпечення, створення нових місць прикладання праці, підвищення рівня санітарно-екологічної безпеки території.

Водночас реалізація проєктних рішень може мати як позитивні, так і потенційні негативні наслідки для окремих компонентів довкілля. Характер та рівень впливу визначаються видом об'єкта, особливостями його розміщення, технологічними рішеннями та дотриманням вимог природоохоронного законодавства.

За результатами оцінки можливих наслідків реалізації проєктних рішень генерального плану села Мостище встановлено, що передбачені заходи щодо розвитку житлової, громадської, виробничо-складської та інженерної інфраструктури матимуть комплексний вплив на територію населеного пункту.

Основні потенційні негативні наслідки пов'язані переважно з етапом будівництва та подальшою експлуатацією окремих об'єктів, зокрема:

- тимчасовим збільшенням рівня шуму та запиленості під час проведення будівельних робіт;
- зміною існуючого характеру використання земель;
- збільшенням обсягів утворення побутових та виробничих відходів;
- можливим локальним впливом виробничих, складських та транспортних об'єктів на атмосферне повітря;
- необхідністю забезпечення екологічно безпечної експлуатації об'єктів водопостачання, водовідведення та очисних споруд.

Водночас реалізація проєктних рішень має значну кількість позитивних довгострокових наслідків, а саме:

- створення умов для розвитку житлової забудови та покращення якості житлового середовища;
- розвиток соціальної та громадської інфраструктури;
- створення умов для розвитку підприємницької діяльності та виробничого потенціалу території;
- забезпечення населеного пункту сучасними системами водопостачання та водовідведення;
- зменшення ризиків забруднення поверхневих і підземних вод завдяки будівництву централізованих каналізаційних очисних споруд;
- покращення санітарного стану території та умов проживання населення.

Вторинні та кумулятивні наслідки переважно пов'язані зі збільшенням антропогенного навантаження внаслідок розвитку населеного пункту, зокрема зі збільшенням потреби у ресурсах, транспортному забезпеченні та поводженні з відходами. При цьому комплексне планування території дозволяє мінімізувати негативні ефекти шляхом формування функціональних зон, встановлення санітарно-захисних обмежень, розвитку інженерної інфраструктури та виконання природоохоронних заходів.

Синергійний ефект від реалізації проєктних рішень полягає у взаємному посиленні позитивного впливу окремих заходів: розвиток систем водопостачання, каналізування, благоустрою, транспортної та соціальної інфраструктури сприятиме підвищенню рівня екологічної безпеки та комфортності проживання населення.

За характером впливу більшість негативних наслідків мають локальний, керований та переважно тимчасовий характер, тоді як позитивні наслідки мають довгостроковий та постійний характер.

З урахуванням передбачених генеральним планом заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, дотримання вимог санітарного, містобудівного та природоохоронного законодавства, реалізація проєктних рішень не призведе до виникнення значного негативного впливу на довкілля та здоров'я населення.

Таким чином, запропонований розвиток території села Мостище є екологічно прийнятним за умови виконання встановлених нормативних вимог, забезпечення належної експлуатації проєктованих об'єктів та здійснення контролю за станом навколишнього природного середовища.

РОЗДІЛ. 7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

На основі аналізу екологічної ситуації в с. Мостище і його околиць запропоновані еколого-містобудівні заходи щодо пом'якшення потенційних негативних наслідків для всіх складових навколишнього середовища та здоров'я населення у час реалізації «Внесення змін до генерального плану с. Мостище».

Органи місцевого самоврядування та спеціально уповноважені органи державного управління в межах своїх повноважень забезпечують реалізацію (інвестування) наступних заходів:

Охорона повітряного басейну:

- покращення стану повітряного басейну шляхом: проведення комплексу заходів по зменшенню екологічних впливів від транспорту та господарських об'єктів;
- організація стаціонарного пункту спостереження за станом повітря (конкретизація його місця розташування за органами екологічної служби);
- організація санітарно-захисних зон комунальних, транспортних об'єктів, благоустрій та озеленення їх територій;
- вдосконалення та подальший розвиток транспортної інфраструктури села шляхом:
 - реконструкції/ремонту існуючих автодоріг, покращення їх технічних характеристик;
 - будівництва нових ділянок доріг з урахуванням нових ділянок забудови; асфальтування доріг; санітарно-гігієнічного озеленення вздовж доріг та благоустрій прилеглих смуг;
 - заміна традиційних видів палива на альтернативні: зріджені гази (пропан, бутан, метан); спирти та продукти їх переробки (метанол, етанол, спиртобензинові суміші); використання водороду в якості палива; використання геліоенергетики, вітроенергетики, біоенергетики;
 - організації оптимальних транспортних зв'язків села з райцентром та сусідніми селами.

Для зменшення забруднення атмосфери від пилу необхідно вдаватися до таких заходів:

- застосування сухих механічних пилоуловлювачів: гравітаційні та інерційні пилоосаджувальні камери, циклони, пористі та електричні фільтри;
- застосування «мокрих» пилоуловлюючих апаратів (скрубєрів);

Для зменшення забруднення атмосфери від промислових газових викидів необхідно вдаватися до таких заходів:

- адсорбційні заходи: поглинання забруднень водою з утворенням розчину (насадочні башти, скрубєри, барботажно-пінові апарати), адсорбція забруднювачів на поверхні твердої речовини (адсорбєри);
- хемосорбційні заходи: хімічна взаємодія забруднювачів з рідкими сорбентами з утворенням малолетючих або малорозчинних хімічних сполук (насадочні башти, скрубєри, розпилювальні апарати);
- термічні заходи: окислення забруднювачів повітря при високих температурах з утворенням нетоксичних сполук (камери згоряння);
- каталітичні заходи: каталітична хімічна реакція забруднювачів з

іншими забруднювачами або доданими речовинами з утворенням нетоксичних сполук (каталітичні та термокatalітичні реактори);

- біохімічні заходи: трансформація забруднювачів під впливом ферментів, що продукуються мікроорганізмами (біофільтри, біоскрубери).

- враховувати вимоги Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом МОЗ від 19.06.1996 № 173, зареєстрованих в Мін'юсті 24.07.1996 за № 379/1404, зокрема щодо санітарно-захисних зон та озеленення території.

Охорона водного басейну:

- впровадження та розвитку системи водопостачання;
- оновлення запасів підземних вод для району та затвердження експлуатаційних запасів для потреб села;

- проведення інженерно-геологічних вишукувань на наступних стадіях проектування;

- створення виробничої бази водопровідно-каналізаційного господарства з можливістю розширення потреб у водопостачанні;

- забезпечення та прокладки мереж водопостачання до нових районів забудови;

- влаштування ділянок водопровідних споруд з водонапірними баштами, тощо;

- заборона використання підземних питних вод на технічні потреби та забезпечення їх ґрунтовими водами;

- встановлення та дотримання зон санітарної охорони і водоохоронного режиму джерел та об'єктів питного водопостачання;

- забезпечення системи раціонального каналізування та очистки поверхневого стоку з існуючої та проектною територією (з урахуванням інженерно-геологічної ситуації та розробки проекту каналізації території села) шляхом:

- створення виробничої бази водопровідно-каналізаційного господарства з дотриманням вимог Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод», п. 11.1 ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», п. 7.11 ДСП 173-96, вимоги ДБН В.2.5.-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди»;

- будівництво самопливних мереж каналізації;

- будівництво локальних каналізаційних очисних споруд закритого типу;

- місце скиду зворотних вод проєктованих локальних очисних споруд вибрати з врахуванням «Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами», що затверджені постановою КМУ від 25.03.1999 р. №465;

- будівництво мережі зливової каналізації, організація локальних систем водовідведення перед випуском стоків у річку з застосуванням сучасних методів очищення;

- впровадження заходів щодо контролю за станом зливових систем. Цей захід передбачає проведення регулярних оглядів та перевірок зливової каналізації з метою виявлення та усунення порушень;

- інформування та роз'яснювальна робота серед населення щодо дбайливого ставлення до комунікацій населеного пункту;

- розроблення проєктів землеустрою щодо встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів населеного пункту з винесенням

їхніх меж в натуру;

- забезпечення обмеження господарської діяльності та встановлення дієвого контролю за дотриманням норм природокористування в межах прибережних захисних смуг (ПЗС) відповідно до вимог чинного законодавства (ст.60,61 Земельного кодексу України та ст.88, 89 Водного кодексу України);
- проведення комплексу заходів щодо благоустрою та захисту водойм з організацією та благоустроєм рекреаційних зон;
- здійснення паспортизації водних об'єктів с.Мостище.

Охорона ґрунтів та благоустрій території:

- розробка спеціалізованої схеми санітарного очищення з уточненням першочергових та перспективних заходів
- налагодження своєчасного збору та знешкодження побутових відходів на всій території села;
- вдосконалення системи санітарної очистки території: знешкодження та утилізації господарських відходів;
- вирішення проблеми збирання побутових відходів з запровадженням системи роздільного збирання, сортування та утилізації сміття;
- організація загального санітарного благоустрою території села;
- дотримання санітарно-екологічних вимог щодо обробки садових насаджень;
- заборона спалення сухої рослинності та опалого листя на території села;
- проведення комплексу заходів з інженерної підготовки та захисту території, відповідно до розділу «Інженерна підготовка та захист території»;
- проведення комплексу заходів щодо забезпечення запобігання або зменшення розвитку небезпечних геологічних процесів і явищ;
- проведення комплексу заходів з інженерної підготовки та захисту території:
- раціональна організація поверхневого стоку;
- проведення розчистки водних об'єктів;
- максимальне збереження площі земельних ділянок з ґрунтовим і рослинним покривом;
- недопущення порушення гідрологічного режиму земельних ділянок;
- дотримання екологічних вимог, установлених законодавством України, при проектуванні, розміщенні та будівництві об'єктів та ін.
- щодо проектних кладовищ, серед іншого, має бути забезпечено врахування і дотримання вимог Порядку утримання кладовищ та інших місць поховань (далі – Порядок 193), затвердженого наказом Держжитлокомунгоспу від 19.11.2003 № 193, зареєстрованим в Мін'юсті 08.09.2004 за № 1113/9712;ДБН 2.2-1:2008 «Кладовища, крематорії та колумбарії. Норми проектування»;Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я від 19.06.1996 № 173, зареєстровані в Мін'юсті 24.07.1996 за № 379/1404; ДСанПіН 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України» (далі - ДСанПіН 2.2.2.028-99), а саме: територія ділянки, відведеної під кладовище, не повинна піддаватись дії зсувів і обвалів, затоплюватися чи підтоплюватися талими, дощовими і паводковими водами та має характеризуватись легко аерованими ґрунтами. Ділянка

повинна мати схил у протилежний бік від населеного пункту і відкритих водоймищ, які використовуються для господарсько-побутових потреб (пункт 3.3 ДСанПіН 2.2.2.028-99); має бути підтверджено дотримання вимог щодо рівня залягання ґрунтових вод (див. пункт 2.6 Порядку 193).

Проектом передбачено розміщення двох кладовищ традиційного поховання в межах населеного пункту. В північній частині села, обмеженою мережею повітряних ліній електропередачі та існуючих проїздом, передбачено розмістити нове кладовище площею 0,989 га та в південній частині площею 14,08 га. Для зменшення негативного впливу на існуючі дачні ділянки частина території кладовища у центральній частині (біля 2,55 га) передбачено під захоронення урн з прахом померлих – колумбарій. Проектні рішення забезпечують врахування вимог ДБН 2.2-1:2008 «Кладовища, крематорії та колумбарії. Норми проектування», Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я від 19.06.1996 № 173, ДСанПіН 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України» (далі - ДСанПіН 2.2.2.028-99).

Згідно пункту 2.6 Порядку утримання кладовищ та інших місць поховань №193 від 19.11.2003 року відстань від дна могили до рівня стояння ґрунтових вод повинна бути не менше 0,5 м, глибина могили – не менше 1,5 м. Також, згідно пункту 3.3 ДСанПіН 2.2.2.028-99 територія ділянки, відведеної під кладовище, не повинна піддаватись дії зсувів і обвалів, затоплюватися чи підтоплюватися талими, дощовими і паводковими водами та має характеризуватись легко аерованими ґрунтами. Ділянка повинна мати схил у протилежний бік від населеного пункту і відкритих водоймищ, які використовуються для господарсько побутових потреб. Згідно наданих Замовником вихідних даних, а саме: Технічного висновку про інженерно-геологічні вишукування для влаштування кладовища на землях ділянках з кадастровими номерами : 2622884300:02:005:0015, 2622884300:02:005:0018, виконаного ТОВ «Геотехнічний інститут», на підставі угод № 66, 72 з ТОВ «Гудвеллі Україна», виконано комплекс лабораторних досліджень ґрунтів з відібраних проб.

Територія досліджень розташована в межах акумулятивних терасових межиріччя і долин Середнього Передкарпаття в районі підвищених терас Свіча-Ломницького межиріччя. Досліджувана ділянка відповідає вимогам для облаштування кладовища, відповідає вимогам п.п. 3.3, 3.4 ДСанПіНу 2.2.2028-99.

Ділянка з південного боку обмежена руслом р.Сівка а з північної сторони сухим руслом (на час проведення вишукувань) водного потоку. Абсолютні відмітки змінюються від 289,4 до 292,8 м (в межах пробурених свердловин). Поверхня ділянки характеризується загальним ухилом від русла р.Сівка в східному та північно-східному напрямках. На ділянці розміщені дві лінії електропередачі.

Для дослідження було пробурено 15 свердловин – глибиною по 5,0 , 13 свердловин глибиною по 4,0 м і 1 свердловину 9,0 м, та виконано комплекс лабораторних досліджень ґрунтів з відібраних проб.

Геологічна будова ділянки , до глибини 9,0 м, складена сучасними та четвертинними відкладами.

Враховуючи геоморфологічну, інженерно-геологічну будову та гідрогеологічну обстановку ділянки дана територія придатна для виділення її під кладовище.

Ландшафтно-планувальний благоустрій території:

- формування функціонально-планувальної структури території з максимально можливим використанням наявних особливостей ландшафту, водних поверхонь, об'єктів культурної спадщини та урахуванням охоронного режиму місцевої екологічної мережі;

- збереження існуючих зелених насаджень; розширення площі та благоустрій зелених насаджень загального призначення;

- організація санітарно-гігієнічного озеленення житлових масивів - зелених насаджень вздовж доріг та на прибудинкових територіях;

- комплекс заходів з інженерної підготовки та захисту території: здійснення розчистки та регулювання водойм, очищення від заростей та замулення, благоустрій прибережних територій (в межах прибережних захисних смуг), берегоукріплення, регулювання поверхневого стоку. Для боротьби з підтопленням рекомендоване влаштування дренажних систем, встановлення нормативних прибережних захисних смуг водойм, розчищення акваторії річок, дотримання режиму господарської діяльності у ПЗС.

Захист від факторів фізичного впливу. Акустичне оздоровлення:

- реконструкція/ремонт існуючих автодоріг з покращенням їх технічних характеристик; винесення транзитних потоків за межі села;

- дотримання санітарних відстаней та санітарно-гігієнічне озеленення вздовж доріг;

- дотримання охоронних зон ЛЕП, забезпечення при цьому екологічного режиму середовища – влаштування технічних коридорів та охоронних зон, при необхідності – переведення їх у кабельне виконання.

Екологічна модернізація інженерної інфраструктури:

- запровадження сучасних еколого-економних принципів в системі теплопостачання шляхом застосування ефективних сучасних установок та технологій, альтернативних джерел тепла;

- подальший розвиток системи електропостачання з забезпеченням ресурсом ділянок нової забудови шляхом реконструкції та розширення електричних мереж;

- при потребі заміна зношеного і морально застарілого обладнання.

Ці завдання можна вирішити шляхом залучення коштів місцевого бюджету, бізнесу, національних і міжнародних фінансово-кредитних установ.

Реалізація визначених генеральним планом заходів є невід'ємною складовою забезпечення сприятливого в екологічному відношенні середовища проживання. При цьому слід зауважити, що організація території передбачає урахування всіх планувальних обмежень, дійсних на даному етапі – санітарних та охоронних зон, територій природоохоронного значення, ускладнень інженерно- геологічного характеру, урахування особливостей ландшафту тощо.

Перспективне освоєння ділянок забудови можливе після їхнього проведення санітарно-епідеміологічного обстеження та отримання позитивних висновків.

Обов'язковим є забезпечення в межах території села системи контролю екологічної ситуації, зокрема у сфері: дотримання нормативів питного водопостачання та водовідведення, якості повітряного басейну, санітарної очистки території та поліпшення на цій основі стану здоров'я населення.

Виконання заходів передбачених генеральним планом матиме позитивний вплив на всі складові навколишнього середовища, включаючи здоров'я населення,

поліпшення загального екологічного та естетичного стану населеного пункту.

Заходи з мінімізації викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря:

Впровадження технологій із низьким рівнем емісії;

Переорієнтація теплогенеруючих та виробничих процесів на екологічно чисті енергоносії чи електроенергію;

Обов'язкове обладнання промислових викидних каналів системами моніторингу (контроль концентрацій SO₂, NO_x, пилу) з автоматичним регулюванням режимів роботи;

Своєчасне технічне обслуговування устаткування та періодична перевірка герметичності ліній та вузлів під тиском;

Зонування території з урахуванням санітарно-захисних зон навколо джерел викидів.

Заходи зі зменшення впливу на підземні та поверхневі води:

Створення пригрунтових фільтраційних смуг для доочищення поверхневих стоків до природних водотоків;

Облаштування локальних очисних споруд (стаціонарні та модульні БЮ-Фільтри, жировловлювачі, нафтовловлювачі) перед скидом у мережу чи безпосередньо у водойми;

Використання герметичних лотків і резервуарів для збирання дощових і талих вод із подальшим направленням на повторне використання або очисні споруди;

Регулярний екологічний моніторинг якості підземних і поверхневих вод.

Заходи з попередження підтоплення території:

Проектування та влаштування систем поверхневого дренажу (кювети, жолоби, інфільтраційні колодязі) із розрахунком витоку під час максимальних опадів;

Збереження та відновлення природних водно-болотних угідь і прибережних захисних смуг.

Планувальні обмеження

В проєкті враховані всі існуючі та передбачувані джерела екологічного впливу; територіально-планувальна організація запропонована з урахуванням всіх планувальних обмежень (згідно ДБН Б.2.2-12-2019, ДСП 173-96).

В результаті аналізу природно-екологічної ситуації в генплані складена схема планувальних обмежень, яка стала однією із основних для вибору конкретних ділянок забудови.

Важливим фактором територіально-планувального розвитку населеного пункту є санітарно-захисні зони всіх об'єктів: виробничих, комунальних і транспортно-складських приміщень та ділянок. В структурі планувальних обмежень генплану враховані нормативні санітарно-захисні зони та санітарні розриви до житлової та громадської забудови від регламентованих існуючими еколого-містобудівними нормативами об'єктів, розташованими в межах с. Мостище.

Система планувальних обмежень представлена головним чином СЗЗ від сільськогосподарських, виробничих об'єктів та комунального призначення. Усі вони відносяться до I – V класу шкідливості.

Нормативні СЗЗ основних існуючих (діючих) та проєктних виробництв

та інших об'єктів

Об'єкти	Нормативна СЗЗ, (м)	Документ
Промислові, комунально-складські підприємства та транспортні об'єкти		
ТзОВ «Гудвеллі Україна» (матеріали обґрунтування розміру санітарно- захисної зони для ТОВ «ГУДВЕЛЛІ Україна»)	СЗЗ від межі території, на якій розташовані будівлі та споруди для утримання тварин розміром 1323 м у Пн. Напрямку, 1317 у Пн-Сх. Напрямку, 1850 м у Сх. Та Пн.- Зх. Напрямку;1900 у Пд.-Сх. Напрямку; 1160 м у Пд. Напрямку; 1880 м у Зх. Напрямку; 2000 м у Пд-Зх напрямку.	Висновок державної санітарно- епідеміологічної експертизи №12.2-18-4/16098 від 02.09.2021р.
ТОВ «КАРПАТНАФТОХІМ» (суміжна територія)	1000	ДСП 173-96
ПП «ЄВРОВІКНА»	50	ДСП 173-96
Деревообробне підприємство	50	ДСП 173-96
Складське приміщення	50	ДСП 173-96
Підприємство по обробці деревини	50	ДСП 173-96
Автозаправна станція (проект)	50	ДСП 173-96
Станція технічного обслуговування (проект)	25-50	ДБН Б.2.2-12-2019
Об'єкти інженерної інфраструктури		
ЛЕП (220,110,35,10 та 0,4 кВ) – охоронна зона	25/20/15/10/2	(Постанова КМУ від 27.12.2022 р., №1455 «Про затвердження Правил охорони електричних мереж»).
Газопровід горючого газу високого тиску	10	ДБН 2.5-74:2013
Газовий розподільний пункт	10	ДБН 2.5-74:2013
І пояс ЗСО артезіанської свердловини (проект)	30	ДБН В.2.5-74:2013 (розділ 15)
Санітарно-захисна смуга навколо першого поясу ЗСО водопровідних споруд	100	ДБН 2.5-74:2013

І пояс ЗСО для водопровідних споруд (водонапірна башта і т.д) -проект	15	ДБН В.2.5-74:2013 (розділ 15)
Об'єкти комунального призначення		
Кладовище (діюче/закрите із незавершеним кладовищ ним періодом)	300	ДСП 173-96 (додаток №4); ДсанПіН 2.2.2.028-99
Закрите кладовище із завершеним кладовищним періодом (проект)	100	ДСП 173-96 (додаток №4); ДсанПіН 2.2.2.028-99
Нові ділянки кладовищ (проект)	300	ДСП 173-96 (додаток №4); ДсанПіН 2.2.2.028-99
Каналізаційні очисні споруди (суміжна територія)	400	ДСП 173-96 (додаток №12)
Проектні КОС (16,70 тис. м3/добу), площа земельної ділянки становить 5,0 га	210	ДСП 173-96 (додаток №7)
Майданчик збору ТПВ (проект)	20	ДБН Б.2.2-12-2019
Локальні очисні споруди дощової каналізації (проект)	20	Орієнтовний санітарний розрив, відповідно ДБН Б.2.2- 12-2019 (п.14.4.2)
Локальні очисні споруди закритого типу продуктивністю від 10 до 25 м ³ /добу	5	ДБН В.2.5-75:2013
Природоохоронні об'єкти		
Прибережна захисна смуга водних об'єктів: Річки Сівка, Кропивник, Фрумилів, струмків та ставків	25	ВКУ (ст. № 88) нормативна

Проекти організації СЗЗ підприємств, в т. ч. сільськогосподарських, необхідно розробляти відповідно ДСН 173-96 (п. 5.14) в комплексі з проектом будівництва (реконструкції) підприємств, з першочерговою реалізацією заходів, передбачених в СЗЗ. Тобто питання організації СЗЗ є складовою виробничо-технологічного процесу самих підприємств.

Враховуючи те, що в умовах сформованого населеного пункту витримати вимоги по територіальних розривах СЗЗ неможливо, головне завдання підприємств, в межах СЗЗ, яких знаходиться житлова забудова, полягає у обов'язковому впровадженні новітніх технологій та інших інженерно-планувальних заходів, виконання яких дозволить забезпечити скорочення розмірів та організацію СЗЗ з дотриманням параметрів до меж житлової та певних видів громадської забудови, що значно зменшить ризики для здоров'я населення. Проекти організації СЗЗ зі скороченням їхніх нормативних параметрів мають бути погоджені відповідними контролюючими органами і затверджені у встановленому законодавством порядку.

Дані вимоги мають бути реалізовані на підставі виконання вимог Законів України "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про оцінку впливу на довкілля", "Про охорону атмосферного повітря", "Про дозвільну систему у сфері господарчої діяльності", вимог ДСП № 173-96 "Планування та забудова населених пунктів".

Згідно п. 5.7 Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996р. № 173, розміри санітарно-захисної зони можуть бути зменшені, коли в результаті розрахунків та лабораторних досліджень, проведених для району розташування підприємств або іншого виробничого об'єкта, буде встановлено, що на межі житлової забудови та прирівняних до неї об'єктів концентрації шкідливих речовин у атмосферному повітрі, рівні шуму, вібрації, ультразвуку, електромагнітних та іонізуючих випромінювань, статичної електрики не перевищуватимуть гігієнічні нормативи.

Зміна розмірів СЗЗ (збільшення чи зменшення) для промислових, сільськогосподарських підприємств та виробничо-комунальних об'єктів затверджується уповноваженими службами Міністерства охорони здоров'я України на підставі висновку санітарно-епідеміологічної експертизи проєктних матеріалів на будівництво (реконструкцію) зазначених об'єктів.

Важливими об'єктами планувальних обмежень є СЗЗ кладовища (діючих – 300, закритих – 100 метрів), згідно. В межах с. Мостище розташовано 1 кладовище, санітарно-захисна зона якого є одним із головних обмежуючих факторів щодо використання території населеного пункту і не витримана.

По території проходять ЛЕП 220,110,35,10 кВ та 0,4 кВ, нормативна охоронна зона яких передбачена розміром 25,20,15,10 та 2 м по горизонталі від проєкції крайніх проводів (Постанова КМУ від 27.12.2022 р., №1455 «Про затвердження Правил охорони електричних мереж»). До планувальних обмежень також відносяться природоохоронні території, що мають обмежений режим господарського використання. У межах с. Мостище до природоохоронних територій відносяться прибережні захисні смуги водойм, охоронні зони джерел водопостачання. Такі ділянки потребують ландшафтно-планувальної організації та відповідного благоустрою, а також дотримання встановлених режимів господарської діяльності. На даний час технічна документація із землеустрою зі встановленням прибережних захисних смуг водойм відсутня. При прийнятті проєктних рішень враховуються нормативні параметри прибережних захисних смуг водойм для точного визначення меж ПЗС усіх водойм с. Мостище необхідно розробити спеціальні проєкти із землеустрою щодо їх встановлення, з урахуванням проєктних рішень даної містобудівної документації, та їхнім подальшим винесенням в натуру. Проєктом пропонується у подальшому розробити місцеву схему формування екомережі.

Перший пояс ЗСО суворого режиму проєктованих сверловин огорожений і впорядкований. Його розміри становлять від 30×30. З метою упередження забруднення ґрунтових вод дані об'єкти потребують організації I-го поясу зони санітарної охорони та дотримання режиму господарської діяльності в їхніх межах, згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів, а також ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проєктування».

Визначені планувальні обмеження направлені на упорядкування планувальної

структури території та підлягають врахуванню при наступній розробці проєктів містобудівної документації. Дотримання вимог по даним планувальним обмеженням направлено на упередження щодо негативного впливу на стан здоров'я населення та покращення довкілля.

Таким чином, в с. Мостище сформувався комплекс об'єктів та територій, санітарно-гігієнічні та екологічні параметри яких регламентують та обмежують його територіально-планувальний розвиток.

Виходячи з наявності цих обмежень, генпланом прийняті відповідні рішення щодо оздоровлення та екологічного благоустрою території, планувального та санітарно-технічного облаштування зон, дотримання відповідних еколого-містобудівних регламентацій використання території.

Висновки. Екологічна ситуація в с. Мостище продиктована активністю господарського природокористування та наявністю його впливів на довкілля, які в певній мірі визначають та регламентують відповідні планувальні рішення при містобудівному освоєнні території.

Санітарне очищення території

З метою охорони та оздоровлення навколишнього середовища у проєкті рекомендовано виконати ряд планувальних і технічних заходів. Намічений комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

На даний час в с. Мостище відсутня схема санітарного очищення. Сухе побутове сміття, тверді відходи та сміття з вулиць збирається у сміттєзбірники. Такий стан поводження з відходами з неорганізованою системою сортування, перероблення та захоронення призводить до негативних наслідків погіршення стану навколишнього середовища, як наслідок забруднення атмосферного повітря, ґрунтів, водойм та підземних водоносних горизонтів.

До основних проблемних питань у сфері санітарного очищення слід віднести наступні:

- відсутність схеми санітарного очищення села;
- відсутність система збору і заготівлі вторинних ресурсів;
- недосконалість системи контролю за утворенням, перевезенням, розміщенням та утилізацією відходів.

Поводження з твердими побутовими відходами не відповідає існуючим нормам, відсутня система сортування та захоронення ТПВ, збору та обеззаражування рідких побутових відходів. Як результат, це призводить до погіршення стану навколишнього середовища (забруднення ґрунтів та водойм.) Відповідно до листа КП «ЕКОРЕСУРС» №82 від 14 квітня 2026 року , полігон для складування побутових відходів у м. Калуші знаходиться за адресою Івано-Франківська обл. м. Калуш, район «Височанка-Залісся» у лісовому масиві урочища «Забаня». Географічні координати 49.054154 : 24.419998.

Загальна площа полігону – 7,999 га. Площа I (першої черги) – 4,12 га. X\Захоронення на цій ділянці припинено з 2021 року. Ділянка підлягає рекультивації. Площа розширеної ділянки полігону – 3,88 га. З 05.07.2021 року захоронення відходів, що не є небезпечними здійснюється здійснюється КП «Екоресурс» , якому переданий полігон (Рішення Калуської міської ради №210 від 25.09.2021р. «Про передачу виконаних робід»). Акт передічі від 09.06.2021 р.).

Згідно з ПКД, місткість розширеної ділянки полігону становить 748950 м.куб. З

початку експлуатації розширеної ділянки полігону, станом на 01.01.2026 р. КП «Екоресурс» захоронено – 647656 м.куб. побутових відходів, що становить 86 %.

Відповідно до норм ДБН Б.2.2-12-2019 «Планування та забудова територій», розрахунковий об'єм накопичення твердих побутових відходів (ТПВ) та сміття з вулиць с. Мостище на розрахунковий строк складе приблизно 330-385 т/рік. Проектна чисельність мешканців населеного пункту буде становити 1026 осіб. Норма накопичення ТПВ 300-350 кг/рік.

З метою забезпечення виконання «Програми поводження з твердими побутовими відходами» (постанова Кабінету Міністрів України від 04.04.2004 р. №265) передбачається подальше впровадження організації роздільного збору твердих побутових відходів села з наступним використанням і утилізацією. За умови організації роздільного збору обсяг вивозу твердих побутових відходів можна зменшити на 30-50%.

Для вирішення питання поводження з твердими побутовими відходами с.Мостище необхідна розробка спеціалізованої схеми санітарного очищення з уточненням першочергових та перспективних заходів, спрямованих на сортування ТПВ, поліпшення екологічного та санітарного стану, утилізації вторинної сировини, скорочення об'ємів ТПВ та зменшення транспортних витрат тощо. При цьому систему санітарного очищення с.Мостище необхідно розглядати, як елемент регіональної системи. Правові, організаційні та економічні засади діяльності, пов'язаної із запобіганням або зменшенням обсягів утворення відходів, їх збиранням, перевезенням, зберіганням, обробленням, утилізацією та видаленням, знешкодженням та захороненням, а також з відверненням негативного впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини проводити відповідно до положень Закону України «Про управління відходами».

Основні заходи щодо впровадження та розвитку системи санітарного очищення передбачають:

- охоплення усієї території села (усіх споживачів) централізованою планово-регулярною системою санітарного очищення;
- впровадження системи роздільного збору, сортування, утилізації, подрібнення, польового компостування відходів зеленого господарства та інших заходів з метою зменшення обсягів вивезення та захоронення відходів.
- придбання спецавтотранспорту та іншої техніки для санітарного очищення, контейнерів для роздільного збору ТПВ;
- облаштування ділянок для встановлення контейнерів враховані положення пунктів 4.2, 4.3, 4.5, 5.9 та ін. ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013 «Настанова з улаштування контейнерних майданчиків», зокрема контейнерні майданчики повинні бути ізольовані від об'єктів обслуговування населення, господарських дворів і магістральних вулиць смугою зелених насаджень шириною не менше ніж 1,5 м, не повинні бути прохідними для пішоходів і транзитного руху транспорту».
- створення умов для миття та дезобробки спецавтотранспорту та контейнерів.

Основні рішення та показники стосовно системи санітарного очищення беруться за основу та підлягають уточненню на наступних стадіях проєктування та при подальшій розробці спеціалізованої схеми санітарного очищення.

РОЗДІЛ 8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ

ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ

8.1 Обґрунтування вибору виправданих альтернатив

1. Альтернатива 1. «Варіант нульової альтернативи» - під час розроблення стратегічної екологічної оцінки проєкту генерального плану с. Мостище була розглянута альтернативна не впровадження та не реалізації проєктних рішень даного документу державного планування.

У разі не затвердження проєкту генерального плану с. Мостище Івано-Франківської області та відмови від реалізації запропонованих рішень – це призведе до неможливості покращення екологічної ситуації, забезпечення екологічної безпеки, розвитку економіки населеного пункту та збільшення кількості робочих місць, підвищення якості життя, покращення добробуту та здоров'я населення. Цей сценарій може розумітися, як продовження поточних (найчастіше несприятливих) тенденцій щодо стану навколишнього природного середовища: погіршення якості атмосферного повітря внаслідок емісії поллютантів стаціонарними та пересувними джерелами забруднення, порушення екологічної стійкості акваторій, а також ґрунтів внаслідок неорганізованої системи поводження з відходами, відсутності централізованого водопостачання та водовідведення тощо.

В такому випадку майбутній сталий розвиток с. Мостище є проблематичним і несе за собою такі наслідки: погіршення екологічної ситуації (стану водойм, ґрунту та атмосферного повітря), неефективне використання земельних ресурсів та хаотична забудова будуть далі призводити до погіршення ландшафту загалом.

2. Альтернатива 2. «Варіант реалізації проєкту генерального плану». Зважаючи на комплексність рішень генплану, що обумовлюється необхідністю розвитку житлової, громадської забудови, промислово-виробничих ділянок, транспортної мережі, споруд та мереж інженерної інфраструктури села, розгляд виправданих альтернатив проєктних рішень відбувся в процесі розробки генплану, що передбачено методологією розробки містобудівної документації.

На основі аналізу та порівняння перспектив розвитку села був прийнятий «варіант реалізації проєкту генерального плану», що відповідає встановленим цілям екологічної політики на місцевому рівні та забезпечує досягнення сприятливого в санітарно-екологічному відношенні середовища і підвищує комфортність проживання населення.

Стратегічна екологічна оцінка виконана шляхом застосування підходів і методів, які засновані на оцінці впливу і передбачають:

- характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, на території, яку охоплює проєкт;
- оцінку величини і значимості впливів і ризиків;
- розробку заходів, спрямованих на запобігання та мінімізацію негативних впливів і посилення позитивних впливів.

3. Альтернатива 3 – визначення, якою мірою містобудівна документація визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, підвищення рівня екологічної свідомості мешканців шляхом опису можливих негативних наслідків за умови «нульового сценарію, визначення нормативних обмежень відповідно до проєктних рішень (санітарно-захисні зони, охоронні зони, санітарні відстані та розриви, прибережні захисні смуги тощо), захист та охорона

природоохоронних територій шляхом визначення виду територій та режиму ведення господарської діяльності на них.

Кінцевим результатом аналізу альтернатив є формування оптимального сценарію розвитку, що може поєднувати переваги містобудівних рішень та екологічних заходів. Відповідно до Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації (Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України № 705 від 18.10.2023 року), альтернативи 2 та 3 є взаємодоповнюючі і обрані як оптимальний сценарій розвитку села Мостище.

Ускладнення, що виникли в процесі проведення СЕО

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки проекту «Внесення змін до генерального плану с. Мостище Івано-Франківської області» виникли ускладнення, основними з яких є:

- недостатність необхідних для розробки ГП та звіту СЕО окремих офіційних статистичних та галузевих даних безпосередньо по с.Мостище та прилеглих територіях; відповідно деякі висновки, що витікають з аналізу наявних статистичних даних, можуть мати узагальнюючі результати для проєктованої території (захворюваність населення, рівні забруднення різних середовищ довкілля);

РОЗДІЛ 9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Моніторинг реалізації рішень генплану – це порівняння досягнутих показників з проєктними на поточний період, тобто відповідність реальної ситуації запланованим показникам. Його проведення є невід’ємною складовою своєчасного забезпечення середовища системами інженерної інфраструктури, об’єктами побутового та соціального обслуговування населення, благоустрою території, які відповідно впливають на якість довкілля та комфортність проживання населення. Планування заходів моніторингу здійснюється з дотриманням Правил здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров’я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272 та ст. 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». В проєкті передбачено здійснення моніторингу стану основних складових середовища (повітря, води, ґрунти, біорізноманіття) як індикатора екологічних наслідків реалізації генерального плану.

Аналізу підлягають показники обсягів житлового будівництва, соціального та громадського обслуговування, будівництва та модернізації мереж та об’єктів інженерно-транспортної інфраструктури, розвитку озелених територій. В процесі нагляду необхідно стежити за комплексністю забудови житлових кварталів з обов’язковим завершенням будівництва об’єктів побутового і соціального обслуговування населення та благоустрою території.

При проведенні моніторингу реалізації рішень містобудівної документації особливу увагу треба звертати на своєчасне виконання робіт по інженерному обладнанню території, будівництву водопровідних, каналізаційних і теплових мереж, мереж газопостачання, дощової каналізації, очисних споруд, трасуванню вулиць і проїздів та їх завершення до вводу в експлуатацію житлових і громадських споруд та до початку процедури вибору земельних ділянок для розміщення садибної забудови. В процесі моніторингу необхідно перевіряти виконання проєктних рішень щодо планувальної організації та функціонального зонування території в питаннях комунально-складських об’єктів в сельбищній зоні, організації та скорочення санітарно-захисних зон виробничо-комунальних територій.

Контролю підлягають санітарно-захисні зони промислово-виробничих об’єктів, що розвиваються (реконструюються), які повинні відповідати нормативним вимогам "Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів" ДСП № 173-96, з обов’язковим виконанням заходів, визначених робочою проєктною документацією - розділом “Оцінка впливу на довкілля”.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам, передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання планувальних і технічних заходів, визначених в проєкті генерального плану, а також заходів, передбачених цільовими регіональними програмами в сфері охорони навколишнього природного середовища, є обов’язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до техногенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності населення. При моніторингу реалізації проєкту містобудівної документації необхідно перевіряти виконання рішень по організації та обладнанню рекреаційних зон. У тому числі:

розміщення відповідно до генплану закладів відпочинку, додержання санітарно-гігієнічних вимог до обладнання та режиму використання прибережних ділянок водойм у місцях масового відпочинку населення.

В сфері охорони **повітряного басейну** необхідно перевіряти:

- виконання планувальних заходів: зміни в планувальній організації території населеного пункту, спрямовані на забезпечення санітарно-гігієнічних вимог до її функціонального зонування; створення та озеленення санітарно-захисних зон для промислових підприємств та інших виробничо-комунальних об'єктів; розвиток вуличної мережі та об'їзних доріг для транзитного транспорту; створення захисного озеленення вздовж вулиць та доріг;

- виконання технологічних та санітарно-технічних заходів: впровадження нових мало- та безвідходних виробничих технологій, модернізація існуючих об'єктів тепло-енергопостачання, впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії, тощо;

- виконання підприємствами, установами та організаціями умов діяльності та заходів зі скорочення викидів забруднюючих речовин та парникових газів, викладених в дозволах на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами і зменшення впливу фізичних факторів впливу на довкілля;

- здійснювати моніторинг впливу підприємств на оточуюче житлове середовище, забезпечувати виконання інструментально-лабораторних вимірювань параметрів викидів забруднюючих речовин стаціонарних і пересувних джерел та ефективності роботи пило-газоочисних установок.

Контроль за охороною **водних ресурсів** включає нагляд за відведенням та очищенням поверхневих стічних вод з території с. Мостище, своєчасним будівництвом локальних очисних споруд зливової каналізації та ефективністю їх роботи, встановленням та дотриманням зон санітарної охорони джерел водопостачання, встановлення меж прибережних захисних смуг та дотриманням на їхній території режимів господарської діяльності, благоустроєм водних зон, а також за виконанням технологічних та технічних заходів на промислових об'єктах (впровадження зворотних систем водопостачання, безстічних виробництв із замкнутими циклами водопостачання та інші).

Ефективність роботи систем водопостачання та каналізування (в тому числі зливової каналізації) визначається за результатами лабораторних досліджень якості питної води та води водних об'єктів в пунктах водокористування населення (пляжі) за хімічними та бактеріологічними показниками. Для контролю ефективності роботи каналізаційних очисних споруд необхідно здійснювати моніторинг водних об'єктів у місцях випуску стічних вод після очистки.

Спеціалізовані лабораторії органів санітарно-гігієнічного контролю повинні вести облік найбільш потужних **джерел шуму, вібрації та електромагнітних випромінювань** на території села.

Результати виконання документа державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення можуть бути виявлені по показниках (індикаторах) моніторингу реалізації проектних рішень генерального плану, які мають прямі наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення.

Планування заходів моніторингу здійснюються з дотриманням «Порядку

здійснення моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення», затвердженого постановою КМУ від 16.12.2020, №1272 та ст.17 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку». Відповідальний за моніторинг наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, визначається замовником ДДП та не менше, ніж раз у рік публікуються дані звіту виконання моніторингу за даним ДДП на офіційному сайті замовника. Замовник може самостійно здійснювати моніторинг та публікувати звіти про виконання моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення або уповноважити відповідний структурний підрозділ/відділ/особу, тощо. Відповідно до ст. 16 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку замовник протягом п'яти робочих днів з дня затвердження документа державного планування розміщує на своєму офіційному веб-сайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки затверджений документ державного планування (крім інформації, яка відповідно до закону становить державну таємницю або належить до інформації з обмеженим доступом), рішення про його затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування, і письмово повідомляє про це орган, зазначений у статті 6 цього Закону.

Моніторинг довкілля здійснюється за наступними показниками (індикаторами):

- **озеленення:** озелененість зеленими насадженнями загального користування (га / % від загальної площі населеного пункту); площа створених зелених насаджень спеціального призначення (шумозахисне озеленення, санітарно-гігієнічне озеленення - га);

- **природоохоронні території:** рівень заповідності територій ПЗФ (га / % від загальної площі населеного пункту); площа встановлених бережних захисних смуг водотоків та водойм з винесенням їх меж в натуру та ландшафтним благоустроєм (га);

- **санітарна очистка та благоустрій території:** обсяг утворених відходів, тонн/рік; обсяг відсортованих вторинних ресурсів, тонн/рік, % від загального обсягу утворених відходів; охоплення домогосподарств централізованим вивезенням відходів (% від загальної кількості); кількість домогосподарств що уклали договір на вивезення відходів, % від загальної кількості; ділянки, на яких реалізовані заходи з інженерної підготовки та захисту і благоустрою території (га/рік);

- **водопостачання:** охоплення домогосподарств централізованою системою водопостачання (% від загальної їх кількості); рівень невідповідності санітарним нормам якості питної води з централізованих та децентралізованих джерел водопостачання, в т. ч. за радіаційними показниками (% проб від загальної кількості проб/день, проб/ місяць, проб/рік); розвиток мереж та споруд системи централізованого водопостачання (відповідно км/рік; споруд/рік);

- **водовідведення:** охоплення домогосподарств централізованою системою водовідведення (відповідно % від загальної кількості); обсяг стічних вод від житлово-комунального сектору та промислових підприємств, м³/рік; обсяг стічних вод, задіяних в системах оборотного водопостачання, м³/рік; розвиток мереж та споруд системи централізованого водовідведення, в тому числі дощової каналізації (відповідно км/рік; споруд/рік);

- **транспорт:** реконструкція та будівництво вулично-дорожньої мережі;

- **атмосферне повітря:** обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел викидів (тонн/рік); рівень невідповідності проб стану атмосферного повітря середньодобових та максимальних разових концентрацій забруднюючих речовин у повітрі (% перевищення відповідних ГДК від загальної кількості проб/день, проб/ місяць, проб/рік); забезпеченість промислово-виробничих підприємств проектами організації санітарно-захисної зони та ступінь їх реалізації (одиниць із загальної кількості зареєстрованих підприємств);

- **стан здоров'я населення** (загальна захворюваність дитячого та дорослого населення, основні захворювання (кількість випадків/рік).

Для підвищення якості оцінки антропогенного впливу урбанізованої території на навколишнє природне середовище та здоров'я населення доцільним є налагодження в с.Мостище системи моніторингу навколишнього природного середовища (повітря, води, ґрунти тощо) з організацією пунктів контролю в межах житлової, виробничо-комунальної та рекреаційної зон. А саме:

- розміщення додаткових пунктів спостереження за станом атмосферного повітря;

- для контролю якості очищення стоків після будівництва системи дощової каналізації з ЛОС - створення моніторингу стану поверхневих вод у місцях випуску зливових вод після очисних споруд;

- здійснення моніторингу стану ґрунтів та якості води водних об'єктів за хімічними та бактеріологічними показниками, в тому числі в місцях рекреаційного водокористування населення (пляжі, зони відпочинку).

При виявленні систематичних відхилень від гігієнічних нормативів складових довкілля необхідно здійснювати аналіз захворюваності населення використовуючи в тому числі статистичні дані.

Здійснення моніторингу впливів, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками, з веденням періодичної звітності, дозволить громаді:

- своєчасно виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання;

- забезпечувати інформування населення про стан довкілля;

- визначати необхідні заходи по їх усуненню.

Додатково при проведенні процедури оцінки впливу на довкілля (ОВД) буде визначено показники та порядок проведення після проектного моніторингу стану довкілля. Здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планової діяльності, визначеної ст.3 Закону України «Про ОВД». Проектне кладовище підпадає до другої категорії видів планованої діяльності та об'єктів, а саме підпадає під категорію «зміна цільового призначення земель сільськогосподарського призначення».

РОЗДІЛ 10. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Генеральний план (внесення змін до генерального плану) розробляється на підставі рішення Калуської міської ради Калуського району Івано-Франківської області № 2023 від 30 березня 2023 року «Про внесення змін до генерального плану с. Мостище Калуського району Івано-Франківської області».

Генеральний план населеного пункту - одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та землевпорядна документація, відповідно до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності». Склад та зміст ГП визначає ДБН Б.1.1.-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні».

Оцінка впливу проєкту містобудівної документації була здійснена на компоненти, як природного, так і соціального навколишнього середовища, а саме були розраховані, оцінені та враховані у звіті про стратегічну екологічну оцінку ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, надр, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я та об'єктів культурної спадщини.

Якщо Генеральний план не буде затверджено (нульова альтернатива) це може призвести до:

- не ефективного планування та функціонального зонування всієї території населеного пункту, без встановлення обмежень на використання територій навколо режимоутворюючих об'єктів;
- хаотичної забудови на території села та порушення санітарно- нормативних вимог;
- продовження несприятливих тенденцій щодо стану всіх компонентів довкілля;
- нереалізованість громадських та державних інтересів.

Вплив проєктних рішень на соціальне середовище можна оцінити, як позитивний, оскільки проєктом передбачається збільшення територій, призначених для відпочинку та дозвілля місцевого населення.

Позитивні наслідки реалізації Генерального плану:

- ефективна функціонально-планувальна організація території з урахуванням існуючих та перспективних планувальних обмежень – санітарно- захисних зон джерел забруднення, охоронних зон інженерних мереж, водоохоронних зон, меж території об'єктів історико-культурної спадщини тощо;
- усунення зон екологічних ризиків, пов'язаних з проживанням людей в межах санітарно- захисних зон підприємств, кладовищ, тощо; забезпечення безпечних факторів середовища життєдіяльності людини шляхом комплексного санітарного очищення всієї території села;
- здійснення заходів по охороні водного басейну: визначення переліку обмежень використання земельних ділянок в прибережних захисних смугах;
- організація інженерного забезпечення села: водопостачання та водовідведення, дощової каналізації;
- оперативне забезпечення постійного екологічного моніторингу, з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, для охорони всіх компонентів навколишнього природного середовища;
- збереження цінних археологічних пам'яток.

Суттєвого негативного впливу на повітряне, водне, геологічне середовища, ґрунти, рослинний та тваринний світ, кліматичні і мікрокліматичні умови району, техногенне та соціальне середовища під час експлуатації існуючих і проєктованих підприємств не передбачається.

Враховуючи вищенаведене, суттєвого негативного впливу на стан навколишнього середовища планована діяльність розташування проєктних об'єктів на території населеного пункту в проєктних межах не спричинить.

При впровадженні планової діяльності можливі наступні ймовірні впливи планованої діяльності на складові навколишнього середовища:

- здоров'я населення – допустимий вплив в рамках проєкту не несе загрози для здоров'я населення. Вжито усіх можливих заходів для зменшення негативного впливу від виробничого об'єкта, кладовища та транспортної мережі;

- стан флори, фауни, біорізноманіття – порівняно з існуючою ситуацією, негативний вплив на стан природного середовища буде частково зменшено. Планується збільшення площі зелених насаджень що позитивно вплине на видове різноманіття та загальний стан флори і фауни в місцевості;

- земельні ресурси, ґрунти – запропоновано ряд природоохоронних заходів при виконання яких можливо запобігти або зменшити забруднення ґрунтового покриву місцевості;

- водні ресурси – запропоновано посприяти розвитку системи водопостачання, каналізації та дощової каналізації, а також збільшити прибережну захисну смугу поруч з водними об'єктами, що знаходяться на території с. Мостище. Такі заходи зменшать ймовірність потрапляння забруднюючих речовин до водойми та дасть можливість здійснювати контроль за дотриманням законодавства у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення;

- атмосферне повітря – допустимий вплив;

- кліматичні фактори – негативних впливів не передбачається. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів діяльності на навколишнє середовище, відсутні;

- матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину – негативних впливів не передбачається;

- соціально-економічні умови – позитивний вплив (збільшення зелені загального користування);

- утворення відходів – вплив на довкілля за фактором здійснення операцій у сфері поводження з відходами буде носити довгостроковий характер, в той час за рахунок відповідності діючим нормативам негативного впливу від планованої діяльності на довкілля за рахунок поводження з відходами не очікується. Вплив на довкілля, зумовлений операціями у сфері поводження з відходами, є допустимим.

Також проєктом передбачено впорядкування території з дотриманням організаційно- господарських, санітарно-гігієнічних, протипожежних, інженерних та інших вимог відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» та ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації» та ДСП № 173-96 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів».

Для здійснення моніторингу наслідків виконання рішень генерального плану для довкілля, у тому числі для здоров'я населення запропонована структура моніторингу з визначенням індикаторів, які підлягають моніторингу, періодичності

проведення, суб'єкту моніторингу та цільових значень результативності.

Ймовірні транскордонні наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення відсутні.

Отже, в ході проведення стратегічної екологічної оцінки проекту генерального плану села Мостище Калуського району Івано-Франківської області було окреслено першочергову пріоритетність утвердження екологічної безпеки та захисту навколишнього природного середовища, що у свою чергу слугують гарантими високого рівня безпеки населення, покращення стану здоров'я селян та екологічної ситуації населеного пункту. Проектом документу державного планування враховані наявні проблеми села і запропонована найбільш екологічно доцільна та економічно вигідна його територіальна організація та подальший сталий розвиток.

ДОДАТКИ